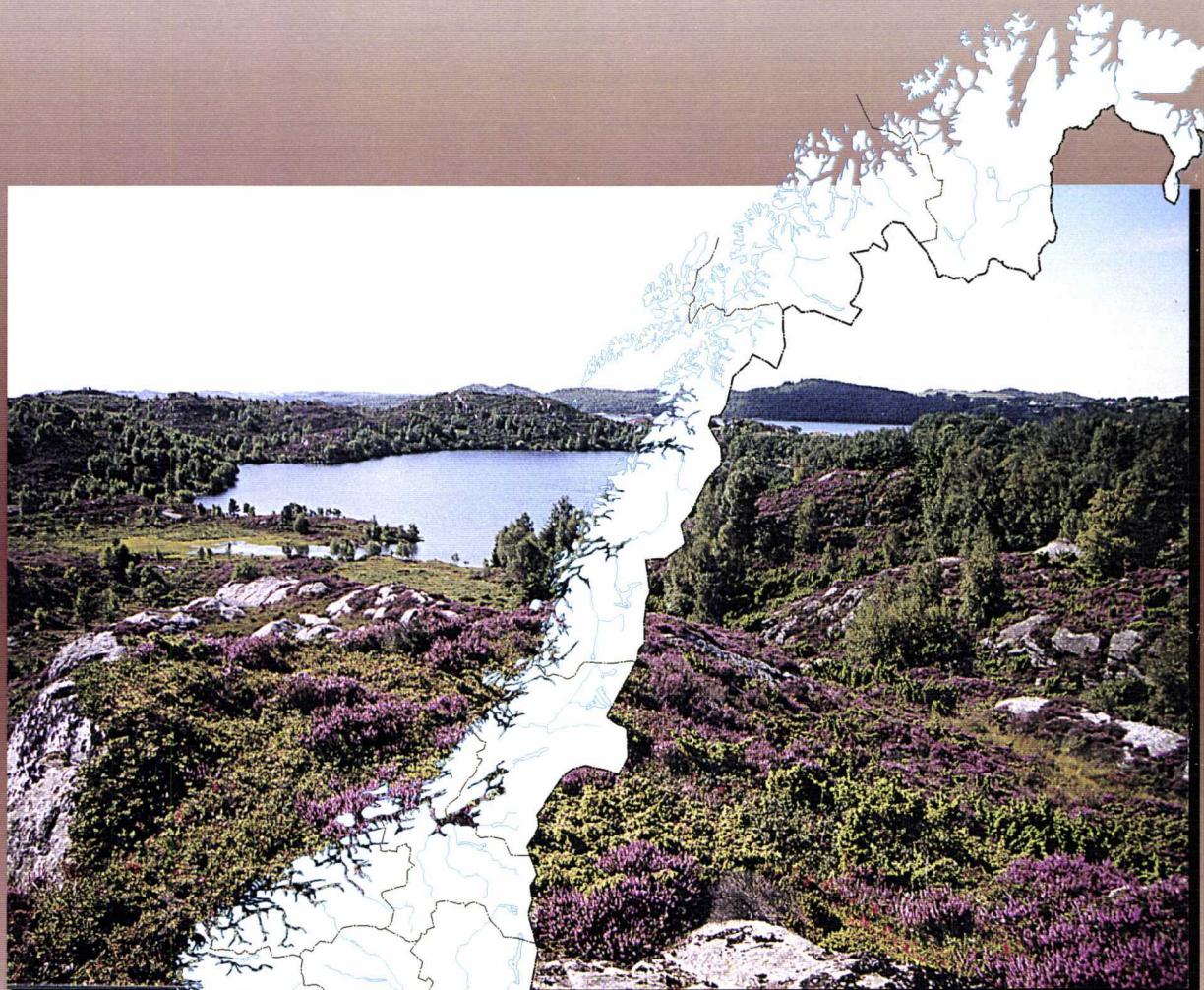

Verdiar i Høievassdraget, Tysvær kommune i Rogaland

VVV-rapport 2000 - 4

**Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med
Noregs vassdrags- og energidirektorat, Tysvær kommune og Fylkesmannen i Rogaland**

Refererast som:

Tysvær kommune og Fylkesmannen i Rogaland 2000. Verdiar i Høievassdraget, Tysvær kommune i Rogaland. Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Noregs vassdrag- og energidirektorat. VVV-rapport 2000-4. Trondheim 42 sider, 4 kart+vedlegg.

Forside foto: "Utnark på Høiestolen", John Morten Klingstøl, Tysvær kommune

Forside layout: Knut Kringstad

Verdiar i Høievassdraget, Tysvær kommune i Rogaland

Vassdragsnr.: 039.71

Verneobjekt: 039/1

Verneplan IV

VVV-rapport 2000-4

Tittel	Dato	Antall sider	
<i>Verdiar i Høievassdraget</i>	<i>Kunnskapsstatus pr. oktober 1998</i>	<i>42 s., 4 kart + vedlegg</i>	
Forfattar	Institusjon	Ansvarlig sign	
<i>John Morten Klingsheim</i>	<i>Tysvær kommune/Fylkesmannen i Rogaland</i>	<i>Per Terje Haaland</i>	
TE-nr.	ISSN-nr.	ISBN-nr.	VVV-Rapport nr.
882	1501-4851	82-7072-389-4	2000-4
Vassdragsnavn	Vassdragsnummer	Fylke	
<i>Høievassdraget (Haugevassdraget)</i>	<i>039.71</i>	<i>Rogaland</i>	
Vernet vassdrag nr	Antall objekter/omr	Kommune	
<i>039/1</i>	<i>14</i>	<i>Tysvær</i>	
Antall delområder med Nasjonal verdi (***)	Regional verdi (**) Lokal verdi(*)	Potensiell verdi (-)	
1	0	2 11	

EKSTRAKT

Høievassdraget i Tysvær kommune i Rogaland er verna vassdrag nr 039/1 i verneplan for vassdrag IV (utgjer kring en tredel av eininga 039.71 i Regineregistret). Vassdraget er verna som eit typisk kystvassdrag i Nord-Rogaland. I denne rapporten er det gjort opp kunnskapsstatus innan natur og kulturminne i vassdraget. I tillegg til innsamling av registrert kunnskap er det gjort nye undersøkingar innan botanikk, kulturlandskap og kulturminne. Vassdraget er delt inn i fire delområde. Den sentrale utmarka fra Ådnafjellet til Høievatnet, delområde 2, har nasjonal (N) verneverdi med grunnlag i biologisk mangfold. I tillegg er det registrert 10 objekt, der 2 er gitt lokal verneverdi innan friluftsliv. Dei resterande 3 delområda og 7 objekta inneheld verdier for kulturminne og kulturlandskap. Verdiane innan disse fagfelta er ikkje klassifisert, men aktuelle kriteria for kvart einskild delområde og objekt er angitt. Arbeidet vært avslutta oktober 1998 med denne rapporten. Kystheilandskapet med småskala jordbruk og lite tekniske inngrep gir vassdraget verdi som kulturlandskap. Elles er verdiar innan biologisk mangfold særskilt viktige i utmarka. Nedslagsfeltet er mykje nytta til friluftsliv, særleg av lokalbefolkinga.

VVV-prosjektet (Verdiar i verna vassdrag) er initiert av Direktoratet for Naturforvaltning (DN) og Noregs Vassdrags- og energidirektorat (NVE). Formålet er å kartlegge og synleggjere verneverdiane for å leggje til rette for ei god forvaltning av areala knytt til verna vassdrag. Fylkesmannen i Rogaland presenterer i denne rapporten, i samarbeid med Tysfjord kommune, dokumentasjon av kjende verdiar i Høievassdraget

SUMMARY IN ENGLISH

Høievassdraget, in the Municipality of Tysvær in Rogaland county, is watercourse no. 039/1 in "Plans of preserved water courses IV". It is preserved as a typical coastal watercourse in Northern Rogaland. Knowledge on nature and cultural matter within the watercourse have been summarised and evaluated. In addition to this, new research has been performed on botany and objects of cultural matter. The watercourse has been divided in four areas. The central field from Ådnafjell to lake Høievatnet, area no. 2, has national value (N) within biological diversity. 10 objects are described, where three of these have local value as recreation areas. Area no. 1, 3 and 4 together with other objects are given value based on cultural matters. Values within these subject matters have not been ranged, but criteria, which should be considered, have been noted for each area and object. The project was ended in October 1998. On cultural matters, the coastal heather with small-scale farming and few large technical elements, are subjects of great value within the area. Values on biological diversity are considerable in the outlying field. Mainly local people also appreciate the heather as recreation area. This report is meant to give an account of values within the area of Høievassdraget, and give basis for a good usage of the area.

The Directorate for Nature Management (DN) and The Norwegian Water Resources and Energy Directorate (NVE) has established a project «The values of nature protected areas». The County Governor of Rogaland in co-operation with the Municipality of Tysvær, has made this report about the many values that is naturally occurring in Høievassdraget.

STIKKORD PÅ NORSK

*Prosesser og former skapt av is og vann
Biologisk mangfold; kysthei, rødliste art
Landskapsbilde; kulturlandskap
Friluftsliv
Kulturminne/-miljø*

KEYWORD IN ENGLISH

*Geomorphology
Biodiversity and Ecology; heather, red list species
Forms of Landscapes, Cultural scenery
Outdoor Recreation
Cultural Heritage and the Historical Landscape*

FØREORD

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlege for prosjektet »Verdiar i verna vassdrag» (VVV-prosjektet). Føremålet er å gjere kunnskapen om verdiane lettare tilgjengeleg for kommunar og andre som forvaltar verna vassdrag med nærområde. Etter at Stortinget 1. april 1993 vedtok Verneplan IV for vassdrag, er 341 vassdragsobjekt verna mot kraftutbygging. Stortinget har gjentekne gonger streka under at verneverdiane i dei verna vassdraga ikkje må forringast av andre inngrep. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for verna vassdrag vart vedteke 10. november 1994. Retningslinjene gir kommunar, fylkeskommunar og statlege styresmakter rammer for si forvaltning.

VVV-prosjektet skildrar verdiar innan prosessar og former skapt av vatn og is, biologisk mangfald, landskapsbilete, friluftsliv og kulturminne/miljø og skal ut frå eksisterande kunnskap synleggjere dei viktigaste verdiane. I tillegg kan det òg finnast andre verdiar som er viktige for vernet. I prosjektet vert det laga vassdragsvise rapportar som gir ein oversiktleg presentasjon av viktige område i tekst og på kart. Informasjonen i rapportane vil seinare verte tilgjengeleg med digitale kartdata over Internett eller frå fylkesmannen. Ansvaret for utarbeiding av den enkelte rapport ligg hovudsakleg til fylkesmannen i vedkomande fylke.

Høievassdraget (Haugevassdraget) har sidan vedtak i Stortinget 1. april 1993 vore verna mot vasskraftutbygging. Utarbeidingsa av denne rapporten er utført av Tysvær kommune i samarbeid med miljøvernnavdelinga ved fylkesmannen i Rogaland. John Martin Klingsheim, som har vore engasjert av kommunen for å jobbe med VVV-prosjektet, har stått for utarbeidingsa av rapporten. Denne rapporten viser kunnskapsstatus per i dag. Rapporten presenterer god og oppdatert dokumentasjon av kjende verdiar som finst i og ved Høievassdraget.

Trondheim-Stavanger-Oslo

*Direktoratet for naturforvaltning
naturbruksavdelingen*

*Ola Skauge
avdelingsdirektør*

*Noregs vassdrags- og energidirektorat
vassdragsavdelingen*

*Are Mobæk
avdelingsdirektør*

*Fylkesmannen i Rogaland
miljøvernnavdelinga*

*Odd Kjos-Hansen
Fylkesmiljøvernsjef*

INNHOLD

FØREORD

SAMANDRAG

1. INNLEIING	12
1.1. AMBISJONAR OG PRIORITERINGER.....	12
1.2. GENERELL FRAMSTILLING AV VASSDRAGET	12
1.3. OPPLYSNINGAR OM AREAL	13
1.4. OPPLYSNINGAR OM HYDROLOGI	13
2. PROSESSAR OG FORMER SKAPT AV IS OG VATN	13
2.1 VASSDRAGSELEMENT	13
2.2 GEOFAGLEGE ELEMENT	13
2.3 UTVALDE DELOMRÅDE OG OBJEKT	14
3. BIOLOGISK MANGFALD.....	14
3.1 VASSKVALITET	14
3.2 FERSKVASSBIOLOGI	14
3.3 FISK	14
3.4 BOTANIKK	15
3.4.1 Vassvegetasjon	16
3.4.2 Utmarka (delområde 2, 3, og 4)	18
3.4.3 Innmarka (delområde 1)	19
3.4.4 Kystvegetasjon	21
3.4.5 Vurdering av verdiar	21
3.5 VILT.....	22
3.6 NATURVERN.....	22
3.7 UTVALDE DELOMRÅDE OG OBJEKT	22
4. LANDSKAPSBILETE	23
4.1 LANDSKAPSREGION. SÆRPREG	23
4.2 KJENDE LANDSKAPSBILETE	23
4.3 VERDIFULLE KULTURLANDSKAP	23
4.3.1 Innmarka (delområde 1)	23
4.3.2 Utmarka - kysthei (delområde 2, 3 og 4)	27
4.4 LANDBRUK I VASSDRAGET	28
4.4.1 Kysthei - Beita kulturlandskap	28
4.4.2 Skogplanting	29
4.5 LANDSKAP MED VASSDRAGSNÆRE KULTURMINNE	30
4.6 UTVALDE DELOMRÅDE OG OBJEKT	30
5. FRILUFTSLIV.....	30
5.1 FRILUFTSOMRÅDE	30
5.2 HYTTER, STINNETT, PILGRIMSLEIER.....	30
5.3 JAKT OG FISKE	31
5.4 UTVALDE DELOMRÅDE OG OBJEKT	31
6. KULTURMINNE	31
6.1 FLØYTINGSMINNE	31
6.2 NEDLAGDE KRAFTVERK	32
6.3 SAGER, MØLLER, KVERNER.....	32
6.3.1 Høieelva	32
6.3.2 Vågabekken	32
6.3.3 Andre kverner i vassdraget	32
6.4 ANDRE KULTURMINNE	32
6.4.1 Torvveg frå Høie til Haukås (objekt 7)	32

6.4.2	Vaulen og torvhus (objekt 8)	33
6.4.3	Skamåna (objekt 9)	33
6.4.4	Gardsanlegg, Revursdalen (objekt 14)	33
6.5	UTVALDE DELOMRÅDE OG OBJEKT	34
7.	KVA TRUGAR VERNEVERDIANE	34
7.1	KYSTHEIA	34
7.1.1	Tilgroing og skogplanting i kystheia	34
7.1.2	Gjødsling	34
7.1.3	Bygging av hytter og hus	35
7.2	VILTBiotop	35
7.3	VASSDRAGSSTRENGEN	35
7.4	SLÄTTEENGER	35
8.	LITTERATUR	36
9.0	KRITERIUM OG VERDISETJING BRUKT I RAPPORTEN	38
9.1.	METODE FOR UTPEKING OG GRADERING AV VERDI	39
10.0	TEMAVISE KART MED OVERSIKT OVER DELOMRÅDE	41
VEDLEGG 1. REGISTRERINGSSKJEMA		
VEDLEGG 2: ARTSLISTE		

SAMANDRAG

Høievassdraget i Tysvær kommune i Rogaland er verna vassdrag nr 039/1 i verneplan for vassdrag IV (utgjer kring ein tredel av eininga 039.71 i Regineregisteret). Vassdraget er verna som eit typisk kystvassdrag i Nord-Rogaland. I denne rapporten er det gjort opp kunnskapsstatus innan natur og kulturminne i vassdraget. I tillegg til innsamling av registrert kunnskap er det gjort nye undersøkingar innan botanikk, kulturlandskap og kulturminne.

Vassdraget er delt inn i fire delområde. Den sentrale utmarka frå Ådnafjellet til Høievatnet, delområde 2, har nasjonal (N) verneverdi med grunnlag i biologisk mangfald. I tillegg er det registrert 10 objekt der 2 er gitt lokal verneverdi innan friluftsliv. Dei resterande 3 delområda og 7 objekta inneholder verdiar med hensyn til kulturminne og kulturlandskap. Verdiene innan desse fagområda er ikkje klassifisert, men aktuelle kriterie for kvart einskild delområde og objekt er angitt. Arbeidet vart avslutta oktober 1998 med denne rapporten.

Kystheilandskapet med småskala jordbruk og lite tekniske inngrep gir vassdraget verdi som kulturlandskap. Elles er verdiar innan biologisk mangfald særskilt viktige i utmarka. Nedslagsfeltet er mykje nytta til friluftsliv, særleg av lokalbefolkinga. Me ønskjer med denne rapporten å gje eit oversyn over verdiar i Høievassdraget og leggja til rette for ei god forvaltning av areala knytt til vassdraget.

Rapporten inneholder 5 hovudgrupper av fagtema:

- Prosessar og former skapt av is og vann**
- Biologisk mangfald (kap. 3)*
- Landskapsbilete (kap. 4)*
- Friluftsliv (kap. 5)*
- Kulturminne (kap. 6)*

*Høievassdraget er ikkje vurdert som særleg interessant eller verneverdig i kategorien prosessar og former skapt av is og vatn. Dei fleste deler av landet er forma og skapt av is og vatn og området kvalifiserer ikkje for kriteria i denne kategorien av verdiar.

Dei faglege tema vert vurdert etter VVV-faglege kriterie (hovudkriterie og delkriterie for kvart fagtema), og er deretter sortert etter 3 verdikategoriar:

Nasjonal verdi (***)

Regional verdi (**)

Lokal verdi ()*

Potensiell/ikkje gradert verdi (-)

Natur- og kulturverdiar i Høievassdraget, framstilt i korte trekk (kap. 10 Temavise kart med oversikt over delområde):

Biologisk mangfald. Delområde	Verneverdi	Kart nr.	Dokumentasjon	Side i rapporten
2. Sentral utmark (RPR klasse 3)	*** Nasjonal	1	God	7

Landskapsbilete. Delområde og objekt	Verneverdi	Kart nr.	Dokumentasjon	Side i rapporten
1. Innmark (RPR klasse 2)	-	2	Akseptabel	12
2. Sentral utmark (RPR klasse 3)	*** Nasjonal	2	God	16
3. Utmark i sør (RPR klasse 3)	-	2	God	16
4. Utmark i nord (RPR klasse 3)	-	2	God	16
10. Vassenden, gardstun	-	2	Akseptabel	13
11. Nordtveit bruk 2, gardstun	-	2	Akseptabel	13
12. Høietre, husmannsplass	-	2	Akseptabel	14
13. Slåtteenger	-	2	Akseptabel	15

Friluftsliv. Objekt	Verneverdi	Kart nr.	Dokumentasjon	Side i rapporten
5. Sti til Ådnafjell	* Lokal	3	God	19
6. Storsåt	* Lokal	3	God	20
7. Torvveg frå Haukås til Høie	-	3	God	20

Kulturminne. Objekt	Verneverdi	Kart nr.	Dokumentasjon	Side i rapporten
7. Torvveg frå Haukås til Høie	-	4	God	21
8. Vaulen (kanal) og torvhus	-	4	Akseptabel	22
9. Skamånå, kanal frå Vodlavatnet	-	4	Akseptabel	22
14. Revursdalen, gardsanlegg	-	4	Akseptabel	22

1. INNLEIING

1.1. Ambisjonar og prioriteringar

Denne rapporten skal gi eit oversyn over verdiar innan natur og kulturminne knytt til Høievassdraget (kalla Haugevassdraget i Verneplan IV). Rapporten er utarbeidd i samsvar med rettleiaren "Dokumenterte verneverdiar i verna vassdrag" (VVV-prosjektet), førebels utgåve frå september 1997. Hovudmotivet for dette prosjektet er å dokumentera verdiane i dei verna vassdraga og gjera dei meir synlege for at bruken av vassdraga ikkje skal kome i konflikt med verneverdiene.

I 1994 kom rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag med instruks til kommunene om å klassifisera og forvalte vassdraget og nærliggjande arealer innan eit definert vassdragsbelte. Retningslinene dannar grunnlaget for forvaltninga av Høievassdraget saman med denne kunnskapsstatusen.

I rapporten er det lagt hovudvekt på dokumenterte verdiar langs vassdraget og verdiar som er sett som grunnlag for vernet av vassdraget. Det har vore naudsynt å fylla ut manglar i kunnskapsgrunnlaget, særleg innan planteliv på land og i vassdraget. Det er også samla ny kunnskap innan kulturlandskap og kulturminne i delområda.

Verdiar er i rapporten verdsett ut frå kriteria i rettleiaren og i samarbeid med kommunen og Miljøvernnavdelinga hjå Fylkesmannen. Verdiar knytt til kulturminne og kulturlandskap er vurderte, men ikkje verdsett etter skalaen nytta elles i rapporten. Innan kulturminne og kulturlandskap er det gitt ei framstilling av delområde og objekt, der aktuelle kriterie berre er markerte. Det er ikkje nytta fagleg kompetanse frå Fylkeskommunen, og framstillinga er først og fremst ei markering av at delområda og objekta inneheld verdiar innan desse kategoriane. Ein ønskjer at det seinare vert gjort ei fagleg vurdering av desse verdiane.

Fleire av verdiane i kulturlandskapet er sterkt knytt til landbruk i nedslagsfeltet. Det er difor sett av eit eige avsnitt om landbruk i vassdraget (kapittel 4.4).

1.2. Generell framstilling av vassdraget

Høievassdraget er verna i verneplan for vassdrag IV (NOU1991 12A-B) som eit typisk vestnorsk kystvassdrag i Nord-Rogaland. Vassdraget ligg på Haugalandet, sentralt på halvøya mellom Førlandsfjorden og Førresfjorden og renn ut i Førresfjorden (kartblad: M711 1113I , UTM 32VKL945 842 - KL984 881).

Vassdraget ligg i eit område utan industri og med få tyngre tekniske inngrep i landskapet. Nedslagsfeltet er klart todelt. Innmarka og bustadområdet nær Førresfjorden utgjer ein mindre del, medan utmarka utgjer den største delen. Av tyngre tekniske inngrep i utmarka er det to kraftliner. Ei line kryssar nedslagsfeltet i nordvest, og ei ligg rett sør for nedslagsfeltet. I tillegg er det ein del plantefelt i utmarka. Plantefelta hindrar ikkje at landskapet ber preg av å vera vestnorsk kysthei. Heilandskapet har truleg dominert sidan beitebruk og sviing gradvis fjerna skogen for 2000-3000 år sidan (Eide og Paus 1982). Utmarka er no truga av tilgroing og preget av kysthei er avhengig av vidare drift av lyngheia.

1.3. Opplysningar om areal

Høievassdraget er eit lite kystvassdrag med eit nedslagsfelt på 9 km². Det er 21 større og mindre vatn i vassdraget knytt saman av elvar og bekker (14 vatn er tatt med i REGINE-eininga 039.71). Heile vassdraget ligg i Tysvær kommune. Mykje av nedslagsfeltet er utmark til gardane på austsida ved Førlandsfjorden og vestsida ved Førresfjorden. Grensa mellom desse gardane var fram til 1965 kommunegrensa mellom Avaldsnes og Tysvær. Utmarka er no delt på til saman kring 70 bruk i Tysvær kommune. I tillegg inngår innmarka til Nordtveitgardane og deler av innmarka til gardane Høie, Kallevik og Våga i nedslagsfeltet.

Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag legg opp til ei differensiert forvaltning av vassdraget med vasstreng og nedslagsfelt. Vassdraget skal inndelast i tre klassar blant anna etter grad av menneskelege inngrep. Innmarka med bygningar i vest (delområde 1) høyrer til RPR klasse 2, medan utmarka (delområda 2-4) i aust tilhøyrer RPR klasse 3 der delområde 2 har høgst prioritet og krev størst varsemd med omsyn på inngrep og aktivitet i nedslagsfeltet.

1.4. Opplysningar om hydrologi

Høievassdraget består av tre greiner som samlast i Vodlavatnet. Ei grein startar frå austre Langavatnet i nord, ei frå Ådnavatnet og ei frå Ramslitjørna lengst sør. Alle vatna er relativt grunne. Dei største er Ådnavatnet og Ulvavatnet i aust, Vågavatnet nordvest i nedslagsfeltet og Vodlavatnet, Lindevatnet og Høievatnet i sørvest nærmest Førresfjorden.

Fallet i vassdraget er relativt lite, men ei gjennomsnittleg årleg nedbørsmengd på noko over 1500 mm (Førland 1993) på 9 km² har gitt kraft til mange kvernhus i bekker og elvar. Austre Langavatnet ligg øvst på 95 m.o.h. Vassdraget har ikkje vore nytta til kraftutbygging.

Austre Langavatnet er klart næringsfattig (oligotroft), medan hovuddelen av vassdraget har noko meir tilførsel av næring (mesotroft) med ein del utvikla sumpvegetasjon. Fattig berggrunn gir i hovudsak lite næringstilførsel til vassdraget.

2. PROSESSAR OG FORMER SKAPTE AV IS OG VATN

2.1 Vassdragselement

Landskapet er prega av ei jamn flate utan bratte vassfall. Frå dei øvste vatna renn vatn gjennom fuktige heiør og myrar, berre delvis i tydelege elvefar. Høieelva nedst i vassdraget har størst vassføring, særleg på seinsommaren og hausten. Det er ikkje funne verneverdig vassdragselement, men det er få tyngre inngrep i og langs vassdraget. Heile vassdraget er eit godt sikra typevassdrag og inneholder mange verdiar innan landskapsbilete/kulturminne (kapittel 4.5).

2.2 Geofaglege element

Høievassdraget utgjer ein del av det jamne landskapet på Haugalandet. Dei høgaste toppane er Ramsli (135m), Ådnafjellet (126m) og Stegaberg (116m). Området er typisk for Haugalandet med tynt jordsmonn fattig på lausmasse. Berggrunnen består for det meste av kaledonske tungt forvitra gneisar. Den marine grensa går ved kring 40 meter, og det relativt flate landskapet har kanskje vore ei strandsone under deler av dei siste istidene (Anundsen m.fl. 1987). Landskapet er truleg skapt gjennom fleire prosessar, iserosjon, bølgjenedbryting og

frost sprenging i havoverflata, men det er ikkje funne grunnlag for verneverdiar innan geofaglege element.

2.3 Utvalde delområde og objekt

Høievassdraget er ikkje vurdert som særleg interessant eller verneverdig i kategorien prosesser og former skapt av is og vatn. Dei fleste deler av landet er forma og skapt av is og vatn og området kvalifiserer ikkje for kriteria i denne kategorien av verdiar.

3. BIOLOGISK MANGFALD

3.1 Vasskvalitet

Blant anna godt utvikla sumpvegetasjon i mange av vatna viser at det er ein del næring i vatna (mesotrofe – middels næringsrike vatn). Dette gjeld særleg dei nedste vatna, Høievatnet, Lindevatnet, Vodlavatnet og Vågavatnet. Austre Langavatnet skil seg ut, og er klart næringsfattig (oligotroft).

Vassdrag på Sørvestlandet har i lang tid vorte tilført næring, særleg svovel og nitrogen, gjennom nedbøren. Kontinuerlege målingar frå ukalka deler av Vikedalselva i Vindafjord kommune kan gi oss ein peikepinn på forsuringa i Høievassdraget (SFT 1997, 1998).

Vikedalselva har dei siste åra hatt ein gjennomsnittleg pH på 5.59 (1992-1996). Det er funne ein nedgang i mengd ikkje-marin sulfat på 30% i Vikedalselva frå 1980 til 1997. Også koncentrasjonen av bly, kadmium og sink i nedbør har gått tilsvarende ned. Dette har ført til ein klar nedgang i labilt Al i vassdraget (uorganisk Al, den forma som er mest giftig for fisk og andre akvatisk organisamar). Nedgangen i labilt Al ser ut til å ha flata ut i 1993-97. pH og innhaldet av nitrogen har ikkje gått tilsvarende ned (gjennomsnitt for 1992-96 i Vikedalselva er målt til 158 NO₃ µg N/l).

3.2 Ferskvassbiologi

Det er ikkje kjend undersøkingar av ferskvassbiologi i Høievassdraget. Undersøkingar av planktoniske og littorale krepsdyr i Røyrvatnet i Vikedalsvassdraget (SFT 1997, 1998) tyder på at dette vatnet har moderate forsuringsskadar. Undersøkingar av invertebrater i botnfaunaen tyder og på at det er store forsuringsskadar i ukalka deler av vassdraget, sjølv om trenden dei siste åra har vore positiv. Dette er nok og eit representativt bilet for Høievassdraget.

Ei undersøking av ferskvassbiologi frå Storavatnet, Årvikselva og Sandvikvatnet ved Kårstø frå 1982 (Bakken 1982) er truleg og eit interessant grunnlag å samanlikne med om det seinare vert gjort tilsvarende undersøkingar i Høievassdraget.

Det er muleg at nokre av dei øvste vatna i vassdraget er naturleg fisketomme, noko som har stor verknad på ferskvassbiologien.

3.3 Fisk

Det vert i dag fiska etter bekkeaur og sjøaur i fleire av vatna i Høievassdraget; mest frå Vågavatnet, Høievatnet og Lindevatnet på vestsida. Sjøaur går i allfall opp i nedste delen av vassdraget (Høievatnet, Lindevatnet og Vodlavatnet).

Fiskeinnsatsen har variert noko og difor og storleiken på fisk'en. Røye er ikkje kjend fiska frå vassdraget. Ein nedgang i labilt Al, noko som er målt i Vikedalsvassdraget dei siste åra (SFT 1998), kan ha verka positivt på fisk i Høievassdraget.

3.4 Botanikk

Under rapportarbeidet er det gjennomført undersøkingar av vegetasjonen i vassdraget og nedslagsfeltet. Ei detaljert skildring av vegetasjonstypar i vassdraget er difor med i rapporten (kapittel 3.4.1 – 3.4.4). Artsliste over påviste karsporeplantar og frøplantar følgjer som vedlegg 3. Namn på artar følgjer Norsk Flora (Elven 1994). Nemnde vegetasjonstypar viser hovudsakleg til tilsvarende einingar frå 'Vegetasjonstyper i Norge' (Fremstad 1997). Nokre deler av vassdraget er betre undersøkt enn andre og talet av artar ville ha stige noko om ein auka innsatsen i undersøkinga. Vegetasjon i og langs vatna er best undersøkt, medan særleg kantvegetasjon og gardstuna er gitt låg prioritert.

Nedslagsfeltet er delt inn i 9 kategoriar som inneholder ulike vegetasjonstypar (Tab 2.1) der artsinventaret er kartlagt. Enkelte kategoriar som vassvegetasjon, kystvegetasjon og myr er relativt eintydige og snevre, medan kategorien innmark inneholder mange ulike vegetasjons-typar.

Det er til saman funne 218 artar av karsporeplantar og frøplantar i dei undersøkte områda. Av desse artane er 79 funne i tørrheia, medan 140 artar er funne i innmarka. Dette er ikkje høge artstal, og særleg utmarka inneholder få artar og vegetasjonstypar. Tidlegare undersøkingar (Steinnes 1988b) viser også til få artar og låg botanisk verneverdi.

Mange parti med purpurlyng er funne i heile området, først og fremst i sørlege og austlege hellingar. Av andre artar særleg knytte til den atlantiske kystsona (eu-oseaniske artar, Moen m.fl. 1992) er det funne mykje fagerperikum og heistorr, mindre kusymre og revebjølle; eføy er funne berre på ein lokalitet. Blodtopp, hassel, knollerteknapp, krypvier, skogkarse og øyrevarer er artar med ei sørvestleg utbreiing i Noreg.

Heile nedslagsfeltet ligg på seint forvitra bergartar som gir lite næringstilførsel og lite grunnlag for ein næringskrevjande flora. Det er likevel botanisk interessante parti i vassdraget. Særleg vil eg nemna parti av tidlegare slåtteenger, blant anna ei eng ved Høietre med artane loppestorr, hjartegras og kamgras.

Tabell 3.1 9 kategoriar med ulike vegetasjonstypar. Artar funne i dei ulike kategoriene står i vedlegg 3.

Kategori	Vegetasjon
<i>Vassvegetasjon</i>	Vasskant- og vassvegetasjon.
<i>Elvevegetasjon</i>	Vegetasjon i og langs bekker og elvar.
<i>Myr</i>	Fattig og mellomrik myr.
<i>Fukthei</i>	Fuktheivevegetasjon.
<i>Tørrhei</i>	Tørrheivevegetasjon, og innslag av rasmarkvegetasjon.
<i>Naturleg lauvskog</i>	Ospeskog i sørhelling.
<i>Innmark</i>	Beitemark og slåttemark med ulik grad av kultivering og beite. Beitemark er utan tresjikt eller har tresjikt med hassel og oppslag av bjørk og einer. Tråkk- og kantvegetasjon.
<i>Slåtteeng</i>	Gamle unyttta slåtteenger.
<i>Kystvegetasjon</i>	Kystvegetasjon nord og sør for utløpet av vassdraget.

3.4.1 Vassvegetasjon

Vassvegetasjon veks i opne vassmassar, i permanent våt mark eller mark som vert tørrlagt i korte periodar. Flaumvegetasjon som kjem under vatn i periodar med høg vasstand er og med. Overgangen mellom flaumvegetasjon og tilgrensande vegetasjon kan vera både eit skarpt skilje og ein meir flytande overgang.

Nokre av dei øvre vatna er truleg oligotrofe med få artar og lite utvikla sumpvegetasjon. Særleg austre Langavatnet er oligotroft, men grunne mesotrofe vatn dominerer med ein god del utvikla sumpvegetasjon. Det er likevel funne få næringskrevjande artar.

Når ein kjem nedover i vassdraget kjem fleire artar inn langs elver og bekkar, mest iaugefallende er grøftesoleie, flaskestorr, mjødurt og takrøy. Av artar som krev noko meir næring er det funne myrsaulauk og dikevasshår.

Vegetasjonen langs vatna varierer i stor grad med eksposisjon. Eksponerte stader har lite utvikla vassvegetasjon. Eit klart skilje går og mellom stader der vassvegetasjonen grensar til beita mark og der den grensar til ubeita hei og myr. Artane frå nærliggjande vegetasjonen går gjerne inn i vass- og sumpvegetasjonen.

3.4.1.1 Vasskantvegetasjon

Store deler av vasskantvegetasjonen er **fattig utforming av kortskotstrand**. Dette er i stor grad glissen vegetasjon på flate parti. Jordsmønnet er gjerne finkorna materiale som i korte eller lengre periodar ligg under vatn. I fuktige parti finn ein gjerne grøftesoleie, grønstorr, krypsev, kvitmyrak, myrfiol, paddesev, rome, soldoggartar og stjernestorr. Soldoggartane kan dominera heilt der det er finkorna sediment. I tørrare deler kjem ofte pors, ryllsev og slåttestorr sterkt inn. I parti med kulturbete ned til stranda kjem gjerne beiteartar inn i strandbelte. Blant anna engsoleie, hønsegras, myrtistel og åkerminneblom.

Liknande vegetasjon finn ein og fleire stader langs bekkene der marka regelmessig vert overfløymd. Vegetasjonen kallast gjerne **fukt-utforming av urte- og grasøyr**. Grøftesoleie, grønstorr, krypkvein, paddesev og ryllsev kan her ha stor dominans. Grøftesoleie veks gjerne ut i bekkefaret saman med mannasøtegras og krypsev. Elles er kjeldeurt funnen i denne vegetasjonstypen nær utløpet frå Vågavatnet.

Ein særprega type kortskotstrand finn ein i Ramslitjørna som har eit breitt belte med vegetasjon kring tjørna. Her er mudderbotn og vasstanden har sukke ein del då bekken frå vatnet vart graven ut. Her dominerer grønstorr sterkt som pionerart i det opne mudderet, men dei andre artane nemnd ovanfor kjem og inn.

I nedre deler av Vågabekken kjem dikevasshår sterkt inn i kantvegetasjonen. Denne arten er noko næringskrevjande og ein har her ei **rikare utforming av kortskotstrand**.

Mannasøtegras er ein art som står i store koloniar kring Vågavatnet og Ådnvatnet, og langs mange av bekkene i vassdraget. Dette graset veks gjerne godt ut i vatna der det ikkje er for djupt.

Elvesnelle-storr-sump finn ein utvikla langs alle vatna i vassdraget i tre ulike utformingar.

1) **Elvesnelle-utforming** finn ein med elvesnelle i rein bestand og saman med duskull og flaskestorr. Det vakre partiet ved utløpet til Høievatnet med elvesnelle og gulldusk og noko flytebladsvegetasjon klassifiserar ein gjerne og som Elvesnelle-utforming av Elvesnelle-storr-sump.

2) **Flaskestorr-utforminga** finn ein mykje av i Høievassdraget. Saman med flaskestorr finn ein her gjerne bukkeblad, duskull, myrhatt og myrklegg. Denne vegetasjonen dominar som sumpvegetasjon i store deler av vatna. I søre Hesttjørna går den langt ut i vatnet. I nokre parti blant anna i Vågavatnet kjem mannasøtegras og myrsaulauk og inn i flaskestorrsumpa. Langs Høievatnet, Lindevatnet og austre Langavatnet er **elvesnelle-storr-sump** lite utvikla. I austre Langavatnet kjem trådstorr inn i staden for flaskestorr, men denne arten går ikkje ut på djupt vatn så som flaskestorr.

3) **Sevaksutforming** av elvesnelle-storr-sump med mjuksevaks finst spreidd i vassdraget. Denne vegetasjonen finn ein i små parti på middels eksponert strand og i grunne, rolege bekker i øvre deler av vassdraget.

Takrøyrsmp finn ein utvikla fleire stader i Høievassdraget. Den største populasjonen av takrøyrs finn ein i mudderstranda i sørrenden av Vågavatnet. Artar som elles kjem sterkt inn her er botnegras, flaskestorr, gul nøkkerose og myrklegg. Ein finn og gytjeblærerot inne i takrøyrsmpa. I grunne deler av takrøyrsmpa dominar grønstorr, myrklegg og soldoggartane, med mindre mengder av kvitmyrak, mjuksevaks, rome og ryllsev.

Det er lite utvikla skog kring bekker og elvar i vassdraget. Langs Høieelva er det eit parti med kraftig kantvegetasjon med tresjikt/busksjikt av hassel, hegg, sommareik, og øyrevier saman med kratthumleblom, mjødurt og skogburkne. Nokre stader i beita innmark, mindre i utmarka, er det oppslag av bjørk, einer og rogn langs bekkene.

Langs deler av Høievassdraget er den typiske vasskantvegetasjonen fråverande. Delvis går tilgrensande vegetasjon heilt til vasskanten og vasstrengen, gjerne heivegetasjon, myrvegetasjon eller planta skog. Andre stader ligg berget i dagen ned til vasskanten, berre tilgrodd av algar og lav.

3.4.1.2 Vassvegetasjon

Flytebladsvegetasjon finn ein i alle vatna og i rolege parti av bekkene. Ein har tre utformingar; 1) **nøkkeroseutforminga** har størst utbreiing, med både gul og kvit nøkkerose i dominans i vatna. I bekkene dominar kvit nøkkerose. I Vodlavatnet dekker nøkkerosene store deler av vassflata. 2) **Vanleg tjønnaks-utforming** av flytebladsvegetasjon er utbreidd i bekkene, men har også store koloniar i fleire av vatna; blant anna på austsida av Vågavatnet, i søre Hesttjørna og i sørrenden av Vodlavatnet. 3) **Flotgrasutforming** med flotgras og vanleg tjønnaks, er funnen i eit lite parti av Vågabekken, men har truleg større utbreiing.

I store deler av vassdraget kjem det inn **krypsevvegetasjon**. Krypsev dominar gjerne heilt, men ofte er det innslag av gytjeblærerot og mjuksevaks. Krypsevvegetasjonen finn ein i grunne, litt eksponerte bukter, og i store deler av bekkene der straumen er svak. Krypsev har kraftig forgreina skot og kan veksa på djupt vatn. I det øvre partiet av bekken frå Ramslitjørna er det **krypsevvegetasjon** der det i tillegg kjem inn myrsaulauk og småblærerot.

I heile vassdraget finn ein **kortskotvegetasjon** langs stranda. Denne vegetasjonen går gjerne og inn mellom annan sumpvegetasjon. Det er botnegras som dominar men det er usikkert om, og i kor stor grad brasmebras kjem inn. Denne arten er ikkje påvist men undersøkingane har vore relativt spreidde. Botnegras/brasmebras kjem og inn i mange deler av bekkene der det ikkje er sterkt straum og nok djupne.

Dei fleste bekkene har parti der det er god straum av vatn. Her kjem ulike elvemosar inn i ein vegetasjon som kallast **mose-sjøbotn**. Mosane veks gjerne på steinar og fast substrat, men det

er ikkje kartlagt kva artar av mose som kjem inn. Desse bekkepartia er ofta omgitt av hei- og myrvegetasjon som dekkjer heile bekkefaret.

Langskotvegetasjon som gjerne kjem inn i rikare eutrofe vatn, er ikkje funne i vassdraget. Vasspest er heller ikkje funnen, ein art som har blitt eit aukande problem i distriktet med påfølgjande tilgroing av grunne vatn.

3.4.2 Utmarka (delområde 2, 3, og 4)

Nedslagsfeltet til Høievassdraget ligg i den atlantiske kystheisona. Utmarka er ein mosaikk av myrar, fukthei og tørrhei. Det er og ein del ope berg i dagen. I sørvest dominerer tørrhei med mykje røsslyng og lite innslag av blåtopp, særleg på Høiestølen og sør og aust for Lindevatnet og Høievatnet. Kjem ein austover, opp på flaten nær Hallsteinsvatnet og Såttjørna, aukar andelen fuktheiar og flatmyrar noko. Her aukar innslaget av blåtopp raskt og blåtopp dominerer i store område med større innslag av røsslyng berre på dei tørraste partia. Lenger nord, frå Hallsteinsvatnet til vestre Langavatnet er det ei ganske jamn flate med mykje fukthei og flatmyrar. Her dominerer særleg klokkeling, men blåtopp kjem og sterkt inn. Områda sør for Ramslitjørna og søraust for Ulvavatnet er i hovudsak kulturbeteite, men med noko myr, tørrhei og planta skog.

Øvre deler av utmarka inneheld ein del plantefelt i nord og sør. Det er i hovudsak utmarka lengst frå gardane som er tilplanta med barskog. Områda kring Hallsteinsvatnet, Ulvavatnet og nord til Hestvatnet er i stor grad planta til med furu og noko lerk. Forutan dette området er det eit større plantefelt lenger nord, frå Ådnafjellet til straummastrane og vidare i eit belte austover til vestre Langavatnet. Feltet nord for dette beltet inneheld enkelte mindre plantefelt. I skogbeltet frå Ådnavatnet til vestre Langavatnet er det planta mykje gran, eventuelt sitkagran (Hjeltnes 1994), medan det elles i nedslagsfeltet er planta furu, med nokre mindre felt med gran, buskfuru og lerk.

3.4.2.1 Myr

Langs øvre deler av Høievassdraget dominerer heivegetasjon, men det er og ein god del myrar. Myrane er **fattige og mellomrike flatmyrar**, med hovudvekt på sistnemnde. Sør for Hestvatnet er det eit stort myrområde. I desse myrane har det vore tatt ut mykje torv den tida torva var ein viktig ressurs inntil elektrisiteten kom. Både kring myrane og på sjølve myrane er det no planta ein del skog.

Bjønnskjegg dominerer feltsjiktet i myrane saman med blåtopp og klokkeling, og ein del rome. Elles finn ein gjerne flekkmarihand, heisev, kornstorr, røsslyng, slåttestorr og soldogg. I botnsjiktet kjem torvemosar inn og dominerer heilt. Av meir næringskrevjande artar finn ein blåknapp, grønstorr, myrfiol og myrklegg. Litt næringskrevjande er og bukkeblad, duskull, dystorr, kornstorr, slåttestorr og tepperot. Myrvegetasjonen er i første rekke mellomrik. Rik-myrr er ikkje funne i området.

3.4.2.2 Kysthei

FUKTHEI

Fukthei finn ein i fleire utformingar i vassdraget. **Blåtopp-utforming** har størst utbreiing med sterkt dominans av blåtopp, men denne arten kan også dominera på tørrare grunn der det er lite av andre fuktheiartar (sjå nedanfor). Elles er det også mykje klokkeling i deler av fuktheia som saman med rome, bjønnskjegg og dels blåtopp dominerer i **klokkeling-rome-bjønnskjegg-utforminga**. **Bjønnskjegg-utforming** med bjønnskjegg i meir einerådande dominans og

pors-rome-blåtopp-utforming har mindre utbreiing. Sistnemnde finn ein særleg nær vatn, bekker og elvar. Andre artar ein finn i fuktheia er blant anna duskull, heiblåfjør, kornstorr, krypvier, myrull, rome, slåttestorr og stjernestorr.

Det er mykje fukthei i området, men deler av det som er kategorisert som fukthei i rapporten til Telemarksforskning (Hjeltnes 1994) er tørrhei der blåtopp dominarar.

TØRRHEI

I tørrheiane dominarar gjerne røsslyng (**røsslyng-utforming**), særleg i søraust nær Høievatnet, Lindevatnet og Vodlavatnet. Det er og stor dekning av røsslyng sør på Ådnafjellet, ved nordvestre enden av Ånavatnet og i sør- og nordenden av Vågavatnet. I andre deler kjem gjerne blåtopp sterkt inn og dominarar i tørrheia (**blåtopp-utforming**). Tilstanden til røsslyngen er kartlagt av Telemarksforskning (Hjeltnes 1994, 1997), og dei viser til store lyngskadar i Tysvær i 1997. Røsslyngen er gammal og i klar tilbakegang. Berre eit lite område av tørrheia nær Høietre er nytta til beite dei siste åra. Dette vart svidd av for kring 15 år sidan. Her er lyngen yngre og det kjem inn meir gras som englodnegras, geitsvingel, gulaks og krypkvein, saman med mykje engsyre og tepperot.

I heile nedslagsfeltet finn ein felt med **purpurlyng-utforming** av tørrhei i sør- og austvende skråningar. Eit stort område med purpurlyng finn ein sør for toppen av Ådnafjellet. Det er og mindre parti med tørbakkevegetasjon, gjerne i overgang til ope berg. Her får ein gjerne inn bråttestorr, krekling, lusegras, mjølbær og røsslyng og mosearten heigråmose.

Andre artar funne i tørrheia er blant anna blåknapp, kattefot, kornstorr, heistorr, heiblåfjør, svartburkne og spreidde trollheggplanter.

Ei steinrøys ved toppen av Revursdalen som inneheld noko næringskrevjande vegetasjon er kanskje rester av tidlegare lågurtskog, men er utan tresjikt. Her finn ein blant anna eføy, markjordbær, skjørlokk, skogfiol, svartburkne og mykje purpurlyng.

3.4.2.3 Skog

PLANTEFELT

Plantefelta i utmarka er ikkje undersøkte botanisk, men det er tydeleg at felt med gran og sitkagran er tette og bortimot utan undervegetasjon. Elles er det for det meste planta furu, men også noko buskfuru og lerk. Vegetasjonskarta laga under overvaking av kystlyngheia viser kor det er planta skog, men nokre mindre plantefelt er funne i tillegg (sjå vedlegg 2 – kart, landskapsbilete).

NATURLEG LAUVSKOG

I utmarka er det nokre små parti med etablert ospeskog med noko bjørk og hassel. Fleire av desse områda har i følgje grunneigarar vore skogdekte så lenge dei huggar. Desse områda ligg gjerne i sørhellinger og har noko meir varmekrevjande vegetasjon. Av artar som kjem inn kan nemnast gaukesyre, kusymre, purpurlyng, skogfiol, søtbjørnebær og vivendel.

3.4.3 Innmarka (delområde 1)

Mykje av innmarka er klassifisert som hagemarkskog, med hassel som dominerande treslag. Desse hassellundane har truleg vore der i lang tid, og har vekselvis vore nytta til beite og slått. Mykje av lundane er no nytta til kulturgeite med varierande beitetrykk, ein finn og stader som ikkje vert beita. Dette er difor ein vegetasjon med stor variasjon. Hagemarkskog finn ein mest

nord for Høiestølen og frå Vassenden sør til Høieelva. Vegetasjonen ber nokre stader framleis preg av tradisjonell slåttedrift sjølv om det ikkje har vore slått på mange år.

Ope kulturbete og kulturbete der bjørk gjerne dominar i beite er sett til ei gruppe vegetasjon, saman med kulturenger som vert slått. Her er variasjonen i vegetasjonen mindre, difor og arts mangfaldet. Slik kulturbete finn ein mykje i innmarka frå Nordtveitgardane og nord til Stegaberg. Det er og fleire kulturenger som vert slått til vinterfor, først og fremst nær Vågabekken.

Deler av innmarka nær husa er nytta til fruktdyrking (eple, pære, rips, stikkelsbær m.m.), av gamle hageplanter finn ein humle i nærleiken av Nordtveit bruk 2, men hageplanter generelt er ikkje tatt med i undersøkinga.

3.4.3.1 Hagemarkskog

I hagemarkskogen dominar særleg hassel i tresjiktet, noko ekorna tydeleg set pris på. I tillegg kjem det inn ask og sommareik og noko bjørk og einer. På åsen vest for Høievatnet finn ein og eldre asketre særleg på austsida av åsen; ask vart tidlegare nytta til styving på Høie (Kallevik 1987 side 12). På toppen av åsen er det mykje sommareik. I hagemarkskogen nord for Høiestølen finn ein eit einsleg tre rognasal saman med hassel. På Nordtveit finn ein ei einsleg Lind i tilsvarende skogtype.

Feltsjiktet er artsrikt og ber preg av at det er kulturbete. Beitegras dominar i stor grad. I tillegg kjem fleire andre artar inn som firkantperikum, hundekjeks, krathumleblom, markjordbær, skjørlok, skoggråurt, sløkje, vivendel og vårkål.

3.4.3.2 Slåtteenger

Det er funne to tidlegare slåtteenger rett utanfor steingardane som er grensa til utmarka. Ei slåtteeng ligg i nordgrensa til Høiestølen i austhellings ned mot Vodlavatnet. Den har **jordnøttutforming** av **frisk fattigeng**. Her finn ein særleg blåkoll, einer, engfrytle, engkvein, geitsvingel, geittelg, gulaks, jordnøtt, knegras, ryllik, smalkjempe og noko rosekratt (*Rosa* sp.). Hassel har stor dekning i tresjiktet.

Den andre slåtteenga ligg ned til sørenden av Høievatnet, nedanfor Høietre. Vegetasjonen her er mykje lik den andre slåtteenga, men i tillegg kjem det inn ein del næringskrevjande artar i eit parti, og det er einer og øyrevier som dannar busk- og delvis tresjikt. Loppestorr finn ein i eit 40 meter langt belte, medan nokre koloniar av kamgras og ein koloni hjartegras ligg innan eit svært avgrensa område. Elles finn ein blant anna firkantperikum, kjertelaugnetrøst, kornstorr, kusymre, marikåpe, skogfiol og svartknoppurt. I øvre deler av denne slåtteenga er det og funne ein einsleg busk av dvergmispel.

3.4.3.3 Kulturbete

Kulturbete utan tresjikt og kulturbete med oppslag av bjørk og einer utgjer ein stor del av innmarka. Først og fremst innmarka frå Nordtveit og nordover, på vestsida av Vågabekken, Vågavatnet og vestre Langavatnet. I utmarka finn ein kulturbete på Haukås, søraust og sør for Ramslitjørna. Vanlege artar her er englodnegras, engsoleie, engsyre, gulaks, harestorr, kjeldeurt, knappsev, knereverumpe, kvein (*Agrostis* spp.), kvassdå, kveke, kvitkløver, kystmaure, lyssev, myrtistel, raigras, rapp (*Poa* spp.), revebjølle, ryllik, tepperot, timotei, vanleg arve, vassarve. I kulturenger som vert slått er det gjerne stor dominans av raigras, timotei eller andre grasartar.

Under kategorien innmark er det og tatt med tråkk- og vekkantvegetasjon. I vekkanten kjem det gjerne inn engsmelle, hundegras, gjerdevikke, gåsemure, krattmjølke, kystbjønnkjeks, landøyda, stankstorkenebb, stornesle, svartknoppurt, vektstel og vendelrot.

3.4.4 Kystvegetasjon

Nord for elva grensar hagemarkskog av hassel ned til kysten. Det er relativt bratt fjellkyst som er middels eksponert mot fjorden. Nedst i fjøra finn ein fjørekoll, fjøresaltgras, fjøresaulauk, krypkvein, tangmelde og vendelrot. Av artar ein elles finn ovanfor fjøra kan nemnast blokkebær, blodtopp, blåklokke, blåknapp, engsyre, nyprose, hengjeaks, hestehavre, krypvier, kystbjønnkjeks, lundstjerneblom, mjødurt, ormetelg, raudkløver, revebjølle, skogburkne, skogfiol, sløkje, smalkjempe, smyle, strandstjerne, tepperot og tiriltunge. Som tre kjem både ask og hassel inn saman med bjørk, einer og rogn. I ein fjellsprekk 1-2 meter ovanfor fjøra står ei stor skogvikke nedanfor jonsokkoll og knollerteknapp.

Sør for elveutløpet er det bergkyst med beita heivegetasjon mest heilt ned til fjøra. Her dominar fjørekoll og fjøresaltgras nedst i fjøra. Ovanfor kjem det ei overgangssone til den beita tørrheia med artar som bråtestorr, einer, kornstorr, krekling, slåttestorr, strandkjempe og tepperot.

3.4.5 Vurdering av verdiar

Det er ikkje funne sårbare eller truga artar i vassdraget. Enkelte område i vassdraget bør likevel nemnast særskild.

- Slätteengene er ein vegetasjonstype som i dag er i sterkt tilbakegang. Enga som ligg ved Høietre inneheld artar med lita utbreiing i distriktet. Dette er artar som i dag er i tilbakegang og som ein må ta omsyn til ved skjøtsel av området.
- Hagemarkskogen med hassel i innmarka kring Nordtveit og Høie har i lang tid, gjennom fleire generasjonar, vore nytta til beite og delvis slätteeng. Den vert no nytta til beite, men er i stor grad kultivert. Dette er ein flott del av kulturlandskapet, men det er ikkje funne truga artar knytt til gamle beite- og slätteenger.
- Utløpet frå Høievatnet og Høieelva er eit frodig og vakkert parti blant anna med elve-snellesump dominert av gulldusk. Lenger nede kjem det inn kraftig kantvegetasjon langs elva med hassel, hegg, sommareik og øyrevarer saman med kratthumleblom, mjødurt og skogburkne.
- Takrørysmpa i sørenden av Vågavatnet er ein viktig hekke- og skjulestad for fugl.
- Sør og aust for Lindevatnet og Høievatnet er kystlyngheia særslig flott og lite tilgrodd.

Frå ein botanisk synsvinkel er det fleire artar som høyrer til i kystheia og som vil kunne bli sjeldne om kystheiane vert borte.

Purpurlyng og heiblåfjør er stimulert av brenning og vil gå sterkt tilbake om det blir slutt på brenning av heia. Solblom er påvist i kysthei på Kårstø, ei mil sørvest for Høievassdraget, men ikkje funne innan Høievassdraget. Denne arten er nå svært sjeldsynt, og trivst truleg betre i sterkare beita, men uggjødsla beitemark. Bustsevaks og dverglins er typiske heiartar som er nasjonalt utsette artar, men desse er heller ikkje påviste i området.

Heivegetasjon som naturtype er i tilbakegong langs store delar av vestlandskysten. Likevel er det vanskeleg å gi heivegetasjonen i vassdraget verneverdi innan biologisk mangfald, mykje fordi dette er ein relativt artsfattig vegetasjonstype.

Kulturlandskapet med utmark og innmark er prega av kontinuerleg bruk over lang tid. Mange truga plante- og soppartar er knytte til slike område, og seinare registreringar kan gi grunnlag for ny vurdering av verneverdiar. Verdiane av kysttheia og innmarka som kulturlandskap er tatt opp i kapittel 4.

3.5 *Vilt*

Haugaland lokallag av Norsk Ornitologisk Foreining har kring 1987 laga ein oversikt over fugleartar, og viktige stader for fugl på Haugalandet. Høievassdraget er i denne samanheng ikkje særskild nemnd. Vassdraget inneheld mange forskjellige biotopar for fuglar. Langs vass-strengen er takrøyrsmpa i sørenden av Vågavatnet ein viktig lokalitet. Elles er og lyngheiane ein viktig biotop for fugleartar både i hekkinga og elles som matfat og skjulestad.

Deler nordvest i vassdraget er registrert som viltområde for hönsefugl (Viltområdekart for Tysvær - Småvilt 1996).

Eit viltområde med mykje hjort har tyngdepunkt på austsida av delområde 2, nær Rønnevik og Apeland (Viltområdekart for Tysvær - Hjortevilt 1996). Det vert og jakta noko på rev i nedslagsfeltet for å hindre tap av lam.

Vassdraget inneheld hekkeområde for nasjonalt sårbar viltartar i delområde 2. Det gir dette delområde nasjonal verneverdi med hovudkriteria sårbar og særsyn oppfylde. Dette delområdet er relativt stort med få større tekniske inngrep, noko som aukar verdien i delområdet (støttekriterie arealstørrelse).

3.6 *Naturvern*

Høievassdraget er i fylkesplanen for naturvern 1992-95 tatt med som prioritert regionalt område (**). Verdiane i området er i denne rapporten oppjustert til nasjonalt verneverdig område. I tillegg inneheld område mange kulturlandskapsverdiar og kulturminne.

3.7 *Utvalde delområde og objekt*

Tabell 3.2 Verdiar innan biologisk mangfald. Delområda og objekta er gitt gradert verneverdi: * Lokal verdi, ** regional verdi, * nasjonal verdi, + potensiell/ikkje gradert verdi. Verdien knytt til kvart av kriteria er og gradert som Lokal, Regional, Nasjonal eller x-ugradert.**

Biologisk mangfald			Hovudkriterie				Støttekriterie			
Nummer	Navn delområde/ objekt	Gradering	Uord	Sårbar	Særsyn	Variasjon	Biologisk funksjon	Arealstorlek	Forskningsverdi	Pedagogisk verdi
2	Sentral utmark	***		N	N			R		

4. LANDSKAPSBILETE

4.1 *Landskapsregion. Særpreg*

Høievassdraget ligg sør i underregion 'Haugalandet-Sveio' innan landskapsregionen ytre fjordbygder på Vestlandet (NIJOS 1996). Denne underregionen er eit område særprega av lågt terreng med mindre fjordar og halvøyar; fjordane ligg hovudsakleg i retning sør-nord. Busetnaden har tradisjonelt vore langs kysten, med eit ope heilandskap. Befolkinga var og er sterkt knytt til sjøen og havet både gjennom arbeid og fritid.

Jordbruksdraget har tradisjonelt bestått av små einingar og gjerne vore ei binæring i tillegg til anna arbeid. Utviklinga går mot færre og større bruk, og store deler av utmarka vert i dag ikkje nytta. Dette saman med mykje skogplanting har gjort at skogen har overteke det typiske hei-landskapet i deler av regionen. Høievassdraget ligg sentralt plassert på Haugalandet med store deler av kystheilandskapet tryggja, med få fysiske inngrep og med lokale jordbruksinteresser.

Deler av Høievassdraget innafor delområde 2 og 3 er naturområde frie frå tyngre tekniske inngrep (1-3 km frå tyngre tekniske inngrep, Direktoratet for naturforvaltning 1995). Dette gir grunnlag for lokal verneverdi av delområda. Forutan kraftlinene som går gjennom nedslagsfeltet er det ingen tyngre tekniske inngrep i delområde 2, 3 og 4.

4.2 *Kjende landskapsbilete*

Det er ikkje funne kjende landskapsbilete framstilt på bilete eller gjennom andre kunstformer i vassdraget.

4.3 *Verdifulle kulturlandskap*

4.3.1 Innmarka (delområde 1)

Delområde 1 utgjer innmarka i nedslagsfeltet til Høievassdraget. Innmarka høyrer til gardane Nordtveit, Høie, Kallevik og Våga. Grensa mellom utmarka og innmarka ligg framleis i stor grad der ho tradisjonelt har lege, avgrensa av steingardar. Dette er uvanleg for lypgheigardar i Rogaland. Mange flotte steingardar markerer denne grensa framleis i dag, og er ei flott ramme rundt kulturlandskapet i innmarka. Ein finn og mange flotte steingardar i gardstuna på Høie og Nordtveit.

Innmarka inneholder mange tradisjonelle trekk. Ho ber preg av småskala jordbruk med mykje beitemark for kyr, ungdyr og sau. Mykje av beitet er hagemarkskog tresett med hassel og med innslag av eik og ask, som truleg har hatt lang kontinuitet (kapittel 3.4.3.2). Det er rester etter tidlegare slåtteenger og store asketre som har vore nytta til styving (kapittel 3.4.3). Det er lite att av kvernhusa i vassdraget. Rester etter kverndrifta finn ein særleg i Høieelva og Våga-bekken (kapittel 6.3).

Fleire av gardstuna er godt haldne og inneholder tradisjonelle trekk som aukar verdien av området som kulturlandskap. Det står framleis mange jordkjellarar intakte kring på gardane (kapittel 6.4.5.).

Ovanfor slåtteenga nord for Høiestølen finn ein steinmurar etter tre hus som vart nytta til sauehus der ein tok dyra inn om nettene. Dei er truleg frå tida kring 1850 då det var mykje villdyr i utmarka (Kallevik 1987, side 24).

Saman skapar alle desse tradisjonelle trekka eit heilskapleg inntrykk i innmarka. Lokal interesse for blant anna å halde gardstuna i hevd, gjer at området er særleg interessant som kulturlandskap. Området har difor høg verdi og aktuelle kriterie er heilskap og variasjon.

4.3.1.1 Gardstun – Vassenden (objekt 10)

Gardstunet på Vassenden (Høie bruk 10) er ein flott del av kulturlandskapet på Høie. Saman med eit eldre hus finn ein steinmurar etter fleire eldre bygg og ein gammal frukthage med fine steingardar kring. Langs tunet går ein gammal veg oppbygd i Stein. Bygga er likevel ikkje veldig gamle, kanskje kring 100-150 år. Bruket vart fråskilt i 1810, men var før den tid husmannsplassen Nordre Tre som alle tre brukta på Høie hadde del i (Kallevik 1987, side 31). I seinare tid var Vassenden saman med Solstrand det finaste bruket på Høie den tid Lars M. Høie dreiv det fram til 1960-åra. Det verkar og som noverande eigar er interessert i å halda plassen i hevd.

Lengst i sør står steinmurane att etter den gamle løa. Sørrenden er ein lukka del som har vore nytta til landkumme. Nordre delen var fjøs. På vestsida av bygget er det bygd opp ein veg som tidlegare enda i ei bru inn på låven. Låven har etter Lars M. Høie si tid rasa ned og det er sett opp eit mindre overbygg på nordre delen av murane. Dette vert ikkje nytta lenger.

Våningshuset er gjerdet inn med fine steingardar og har stått tomt ei stund, men vert no nytta som feriebustad. Eit bygg bak våningshuset, som vert nytta til vedbod og utedo, står på gamle grunnmurar som er ein del større enn huset.

Rundt husa og nordafor tunet er det ein stor frukthage med mange frukttrær, først og fremst eple- og pæretre. Det var Lars R. Høie som fekk laga denne flotte frukthagen kring århundreskiftet saman med steingardane kring huset. I nordenden av frukthagen har det seinare vorte bygd to hus som har forfalle kraftig.

Langs steingarden som går aust-vest sør for våningshuset går det ein oppbygd steinveg som fører ned i dalen og svingar seg opp på austsida av dalen. Denne vegen har tidlegare vore nytta til å føra dyra ut på heimebøen eller utmarka, men er og den gamle kjørevegen over til Nordtveit, Sletta og Vodl (Kallevik 1987, side 25). Denne er flott halden med berre eit brot nedst i dalen. I dalen har enga tidlegare vore slått, men ho vert no nytta til kubebete. På austsida av dalen er det eit utsprang i fjellet som husdyra har nytta til le. Her er det steinmurar etter to bygningar, truleg nytta til sauehus. Like ved steinmurane er det ein brønn som framleis er intakt.

Bygningar og andre anlegg knytt til den tradisjonelle bruken er viktige deler av kulturlandskapet. Denne garden er ikkje lenger i drift men er bra halden og gir innmarka eit flott heilskapleg inntrykk. Gardstunet bør difor gis verneverdi og aktuelle kriterie er heilskap og inntrykksstyrke.

4.3.1.2 Gardstun - Nordtveit bruk 2 (objekt 11)

Dette bruket vert nytta til feriebustad, på same måte som Vassenden nemnd ovanfor. Tunet inneheld mange bygningar som er i god stand, og ein finn blant anna rester etter kornkverna som vart driven med vasskraft til tidleg på 1900-talet.

Våningshuset skriv seg tilbake til kring 1730 då det truleg vart bygd av Knud Knudsen. Huset stod då lenger vest ved gamlehuset på bruk 1. I 1898 flytte Lars Osmundsen huset og sette det opp att der det no står, men i ny stil (Kallevik 1987, side 45). Før Osmund Jonsen, fosterson

hans vart gift kring 1930, vart ei ekstra stove i same stil bygd på våningshuset. Huset er no halde i god stand i same stil som då det vart sett opp i 1898, og med mykje av det gamle interiøret.

Då Lars Osmundsen flytte våningshuset bygde han og den flotte jordkjellaren som står vest for våningshuset. Ved jordkjellaren står eit gammalt hus som lenge vart nytta som hønsehus. No er det interesse for å fikse det opp. Huset er flytta frå husmannsplassen Hagen/Benkene under Kallevik kring 1900 (Kallevik 1987, side 64). Denne husmannsplassen er nemnd frå 1846 og Matias Olsen, far til statsråd Lars Meling vart fødd i dette huset medan det sto på Kallevik.

Bak våningshuset har det stått to hus. Eit er framleis i bruk, bygd i tre inntil ein stor stein. Huset er truleg nytta til ved- og redskapsbod. Tre steinmurar, over 2 meter høge er restane etter det andre huset som har vore nytta til hønsehus. I tillegg til desse husa kjem ein utedo og ei lita verktøybod.

Nord for våningshuset ligg ein uklart markert gravhaug, 1 m høg og kring 11 m i diameter. Nordvest for våningshuset ligg og gamle hustufter, vekslande markert og lite synleg (Arkeologisk museum i Stavanger 1978).

Vasskraft vart brukt av Osmund Nordtveit til tresking i ca. 30 år, tidleg i dette århundre (Kallevik 1987, side 45). Han hadde vasskall installert i det nedlagde kvernfallen Knud Johannesen Kallevik tidlegare brukte i Vågabekken. Frå bekken til låvebygningen var det kring 100 meter. Krafta vart overført dette stykke ved hjelp av ei snor og han fekk såleis treskja korn i løa. Osmund prøvde ei tid å forlenga snora fram til nabobruket 100 meter lenger borte, men det gjekk ikkje så godt. Ein vakker demning i stein, med opning til bekken, står framleis i Vågabekken der denne kverna stod. Det er og noko att av kvernhus og kraftoverføringa til låvebygningen. Ein har framleis vasskallen frå elva, og bak våningshuset ligg to kvernsteinar i hagen som kan vere frå kvernane i Vågabekken. Osmund Nordtveit dreiv i si tid mykje med birøkting på bruken og nokre av husa vest for hovudhuset vart nytta til å ha røktarutstyr i. Osmund Nordtveit dreiv garden fram til kring 1977, og etter dette har jorda vore forpakta. Dagfinn Nordtveit på nabobruket paktar no garden.

Heile dette gardstunet vert i dag halde i veldig god stand av noverande eigar og huset inneholder mange eldre gjenstander frå tidlegare tider på bruken. Daniel Kallevik nemner ei klokke, ei himmelseng, eit forsæte og ei gammal teskei av sølv frå 1770 (Kallevik 1987, side 45).

Bruket er ikkje i same grad tilknytt gardsdrifta som Vassenden, men gir eit inntrykk av korleis ein i nær fortid budde. Gardstunet inneholder mange eldre hus i god stand, og mykje frå det gamle kulturlandskapet. Det bør derfor gis høg verneverdi, og aktuelle kriterie er heilskap, inntrykksstyrke og særsyn.

På Nordtveit bruk 1 står og det gamle våningshuset att på garden. Dette må etter stilens vera oppsett før 1830 (Kallevik 1987, side 41). I Tysvær Gard og Ått (Dybdal-Holthe og Lillehammer 1993, side 88 + 206) er huset nemnd 200 år gammalt. Den siste som budde har var Olava Matilde Nordtveit som død i 1982. Etter dette er det truleg nytta til feriebustad.

4.3.1.3 Høietre, husmannsplass (objekt 12)

Sør for Høievatnet ligg steinmurar til eit mindre hus og ein jordkjellar etter husmannsplassen Høietre. Bygningane på plassen er kraftig forfalne. I tillegg til våningshuset er det også mindre rester av to andre bygg. Eit av desse er den gamle låvebygninga. Plassen er nemnd brukt frå kring 1788 (Dybdal-Holthe og Lillehammer 1993, side 81), og nytta fram til 1902 (Kallevik

1987, side 16). Etter dette er plassen berre nytta som beite. Eit lite stykke vart svidd av seinast kring 1980. Ei eng på flaten ved Høietre har frå tidleg på 1960-talet vore nytta til fotballbane med deltarar både frå Høiebygda og frå Mykja på andre sida av Førresfjorden; stor aktivitet her ga grunnlaget for å starta Stegaberg idrettslag.

Det er ikkje mykje att av husa her, og dei har ikkje noko gammal historie. Den nyare kulturhistoria har gjort at plassen likevel er verdt å namna.

4.3.1.4 Hagemarkskog

Store deler av den beita innmarka på Nordtveit og Høie er tresett av hassel og delvis av ask med innslag av bjørk og osp. Denne hagemarkskogen inngår som ein naturleg del i kulturlandskapet og vert framleis i stor grad nytta til beite. Grad av gjødsling ser ut til å variera ein del. Det er usikkert i kor stor grad det er u gjødsla beitemark.

4.3.1.5 Slåtteenger (objekt 13)

To eldre slåtteenger er funne i nedslagsfeltet til Høievassdraget. Ei ligg i nordgrensa til Høiestølen i austhellings ned mot Vodlavatnet. Den andre slåtteenga ligg ned til sørenden av Høievatnet, nedanfor Høietre. Engene har truleg ikkje vore slått dei siste 10 – 20 åra, men ein del av artsinventaret er likevel intakt. Særleg inneheld enga ved Høietre ein del krevjande og lite utbreidde artar, men den har stort oppslag av einer og øyrevier (kapittel 3.4.3.2.). Slåtteenga på Høiestølen er derimot tresett med hassel og krev mindre skjøtsel for å verna artsinventaret.

Eldre slåtteenger er i dag lite utbreidd av di slått og ukultivert beite har vorte mindre vanleg dei siste tiåra. Ein ønskjer å oppretthalda slike enger der det er mogleg å få i gong skjøtsel av enga. Slike enger kan innehalda sjeldne arter av høgare planter, lav og sopp, men det er ikkje påvist rødlisteartar i dei to nemnde engene. Verdien til slåtteengene som kulturlandskap er først og fremst knytt til kriteria særsyn og sårbar.

4.3.1.6 Jordkjellarar

Det er mange jordkjellarar kring i innmarka på Høie og Nordtveit. Dei er ein viktig del av det tradisjonelle kulturlandskapet, og mange er framleis i sær god stand. Kartlegginga av jordkjellarar har vore sentrert kring Nordtveit og Høie sidan berre mindre deler av dei andre gardane ligg innanfor nedslagsfeltet til Høievassdraget. Jordkjellarane er kategorisert etter tilstand (T1 – sær flott, T2 – flott, T3 – noko forfallen, T4 – sterkt forfallen). Kartlagde jordkjellarar:

- To er alt nemnd, ein på Nordtveit bruk 2 (T1) og ein på Høietre (T4).
- Det står to jordkjellarar på Nordtveit bruk 1; den eine 30 meter aust for det gamle våningshuset (T2), den andre 100 meter nord for våningshuset (T2).
- På Vodl er det ein jordkjellar ved vegen til utmarka, 50 meter aust for gardstunet (T3).
- På Høie bruk 2, ved låvebygningen står ein stor flott jordkjellar (T2).
- På Høie bruk 6 står den største jordkjellaren på Høie (Kallevik 1987, side 24). Denne vart oppført av Gudmund Nilsen som var brukar på garden frå 1878 til 1909, og vart nytta til potetkjellarar (T?).
- På kulturbeitet aust for vegen på Høie bruk 7 ligg ein jordkjellar som ligg inntil den nye vegen ned til Vassenden (T3).

4.3.2 Utmarka - kystheiar (delområde 2, 3 og 4)

Opne kystheiar i den atlantiske kystheisona har i det 19. århundre gått sterkt tilbake og utgjer i dag større areal berre langs kysten på Vestlandet nord til Lofoten, Vesterhavssøyane, i Nord-Skottland og Irland, med enkelte område i Danmark, Tyskland og Nederland. Noreg har difor saman med Skottland og Irland eit særleg ansvar for å tryggja denne landskapstypen.

Vegetasjonshistoriske undersøkingar frå Kårstø, 10 km sør-søraust for Høievassdraget, viser at landskapet på Haugalandet gradvis vart avskoga i ein periode frå 2900 til 1800 år sidan; dette som eit resultat av auka beiting. Røsslyngheiane har etter dette vore dominerande vegetasjon fram til i dag (Eide og Paus 1982).

Dei gamle driftsformene med lyngsviing, lyngslått og aktiv heilårsbeiting i utmarka minka etter kvart for 40-50 år sidan. Det har ikkje vore større lyngbrannar etter at ein planta mykje skog tidleg på 1960-talet. Av lyngheia i nedslagsfeltet til Høievassdraget er berre eit område kring Høietre i dag beita. Dette vart svidd av for kring 15 år sidan. Elles er det ein del kultivert beite; noko i utmarka på Haukås og noko nord på Stegaberg. Skal ein halda ved like dei opne kystheiane er det naudsynt å ta opp att beitedrift av utmarka. Ein del bjørk og einer har kome dei siste tiåra, og skogplanting og tilgroing er no den største trusselen for det opne heilandskapet. Likevel er det ennå mogleg å få store deler av lyngheia i drift att med beitebruk og sviing, først og fremst i deler med lite planta skog. Det er og interesse blant grunneigarar for å nytta meir av utmarka til beite, og sviing av heiane som ein del av drifta er då aktuelt.

I utmarka finn ein og fleire element frå det tradisjonelle kulturlandskapet. Grensa mellom innmarka og utmarka er dei fleste stader merka med steingardar. Nokre stader finn ein og steingardar i utmarka. Blant anna mellom utmarka til bruk 15 og utmarka til bruk 6+7 på Høiestølen. Frå Vodl til Haukås går det ein gammal torvveg (kapittel 6.4.1), og ein finn fleire anlegg etter torvdrifta på Høie, Nordtveit og Haukås (kapittel 6.4.2). Mellom Vodlavatnet og Lindevatnet er det bygd opp ein kanal for å senka vasstanden på innmarka til Vodl (kapittel 6.4.3). Heile området er lite berørt av tyngre tekniske inngrep, og ein har høve til å tryggja ei typisk vestnorsk kysthei i tilknyting til eit kulturlandskap i innmarka på Nordtveit og Høie. Sentrale deler av kystheia er likevel tilplanta med skog (kapittel 3.4.2). Mindre deler i søraust er gjødsla opp til kulturbete og ei kraftline går tvers gjennom nedslagsfeltet rett nord for Ådnafjellet.

Utmarka er delt inn i tre delområde; delområde 2 sentralt plassert i vassdraget der det er lite planta skog, og delområde 3 og 4 som ligg lenger frå gardane og er sterkare prega av skogplanting. Det best tryggja kystheilandskapet har høg verdi som kulturlandskap, og det er eit sterkt ønske om at det igjen skal nyttast til beitemark.

Aktuelle hovudkriterie for delområde 2 er heilskap, inntrykksstyrke og sårbar i tillegg til støttekriteria urørd, typiskhet og historisk dokument. Delområda 3 og 4 som er meir prega av planta skog har lågare verneverdi, men det er likevel parti i desse områda som kan oppretthaldast som kysthei ved å ta opp att beitedrifta. Aktuelt hovudkriterium er sårbarhet og aktuelle støttekriterie er typiskhet og historisk dokument. Om kystheilandskapet vert sjeldnare, noko som truleg vil skje i nær framtid, vil kriterie særsyn og verta aktuelt for dei tre delområda.

4.4 Landbruk i vassdraget

4.4.1 Kysthei - Beita kulturlandskap

Skal ein oppretthalde kystheia som er eit av grunnlaga for vernet av Høievassdraget er ein avhengig av vidare bruk av heia. Vil ein tryggja dette gamle kulturlandskapet er det naudsynt å ta opp att beitedrifta i utmarka. Gjødslar ein utmarka for å få kulturbeteit vil røsslyngen raskt gå ut av heia. I staden må ein ta opp att sviing som ein del av drifta. Då må først bjørk og einer ryddast ut i utmarka. Sviing gjer at gamle og forveda røsslyngplanter forsvinn og nye røsslyngplantar med høg del grønt kjem inn. Det kjem og meir gras, og beiteverdien er særhøg dei første to åra etter sviing. Dette vil vera ein meir arbeidskrevjande bruk og vil vera avhengig av interesse frå lokale grunneigarar og støtte frå styresmaktene.

Telemarksforsking har gjennomført overvaking av kystlyngheia blant anna i Høievassdraget og viser til lite dekning av røsslyng og store skadar i røsslyngen blant anna i 1997 (Hjeltnes 1994 og 1998). Dette skjer delvis fordi lyngen har vorte gammal. Nesten all røsslyngen i utmarka er komen inn i forfallsfasen som han går inn i når han vert eldre enn 15-20 år. Det er difor ønskjeleg med sviing og forynging av lyngen i utmarka i nær framtid. Fylkesmannen i Rogaland og Tysvær kommune har vist stor interesse for ein meir aktiv bruk av lynchheiane i Høievassdraget. Det er aktuelt å søkja om økonomisk støtte til skjøtsel og drift av heiane gjennom ordninga 'tilskot til spesielle tiltak i landbrukets kulturlandskap. Dei mest aktuelle områda for tradisjonell drift er utmarka nær gardane på vestsida. Nokre aktuelle område er:

- Høiestølen, søndre del av åsen mellom Høievatnet, Vodlavatnet og Lindevatnet (*Høie bruk 7, 10, 12*, nær 100 mål). Ein god del røsslyng og eit klart avgrensa område gjer at det er lett å halde dyr her, og sviing vil vera greitt å avgrensa. Det er planta noko skog nord for Høiestølen og på vestsida av sjølve Høiestølen (*Høie bruk 15*) som det er naudsynt å ta omsyn til under sviing. Noko einer og bjørk må ryddast ut før sviing. I nordenden av Høiestølen finn ein og ei slåtteeng (sjå kapittel 4.4.2).
- Eit belte frå Høietre og austover (*Høie bruk 2 og 5, vestre deler utafor nedslagsfeltet* ca. 300 mål). Her inngår og ei tidlegare slåtteeng nær Høievatnet som ein må ta omsyn til når ein svir av og nyttar området til beite (sjå kapittel 4.4.2). Det er myrar og åsar med opne knausar som kan fungera som naturlege svigrensar. Dette feltet kan forlengjast til Såttjørna og Hallsteinsvatnet (*Høie bruk 6, 7, 10*, ca. 300 mål) men då nærmar ein seg dei større plantefelta langs den gamle kommunegrensa.
- Aust for Lindevatnet og Vodlavatnet, mellom søra Tveitatjørna og Hallsteinsvatnet til elva frå Hestvatnet (*Høie bruk 1, 59*, ca 200 mål). Her er det og relativt lite oppslag av bjørk og einer.
- Utmarka til bruken på Nordtveit som går ut til Hestvatnet (*bruk 1 og 2*, ca. 350 mål). Lite einer og bjørk, men det ligg eit lite plantefelt nær innmarka.
- Utmark sør og aust for Vågavatnet til bruken på Kallevik og Vågabøen. I nord grensar dette området til planta skog langs bekken frå Katteidtjørna.

Kunnskap frå tidlegare bruk vil vera viktig når ein tar opp att drift av utmarka. I tillegg er det fleire ting ein bør ta omsyn til ved sviing og beiting. Haugesund kommune har rydda eit område nær Toskatjørna, der dei planlegg å svi av lyngen for å betra beite. Elles har kulturlandskapsenteret på Lygra i Lindås kommune og Karmøy Lyngsenter kompetanse innan

tradisjonell drift av utmark (nokre skriftlege kjelder: Steinnes 1988a, 1988b og 1988c, Bleken m.fl. 1997, Karmøy Lyngsenter Vigsnes AS 1998a og 1998b).

Nokre viktige punkt ved skjøtsel av kysthei:

- Før sviing må ein ta kontakt med viltforvaltar/viltnemnd i kommunen for å unngå skadar på dyre- og fuglelivet.
- Sviinga bør gjennomførast tidleg på våren (februar/tidleg mars) medan det er tele i jorda. Ho bør ikkje setjast i gong dersom vindstyrken er så sterk som liten kuling eller det er vindstille, og må ikkje vera for sterk slik at jordsmonnet vert utbrent. Der det er store einer og bjørk må dette ryddast ut før sviing.
- Sviing er best å gjera langs naturlege grensar (elvar, bekker og myrar) der ein lettare kan styra sviinga. Ein bør gjenta sviinga på delområda etter 10 til 15 år. I samanheng med sjølve sviinga vil ein person måtte vera ansvarleg for gjennomføringa, og samband med brannsjef/brannmester vil vera naudsynt under gjennomføringa av sviinga. Elles må ein ha mannskap slik at ein kan halde brannen under kontroll med brannriver og anna utstyr.
- Rydding av overlevande lauvtre etter sviing kan og vera naudsynt, særskilt om ein vil tryggja kulturlandskapsverdiane.
- I område med mykje blåtopp har svak sviing og beite av ungdyr vist seg å vera positivt for røsslyngen. Beitet er best på våren då graset er nytt, men storfe beitar blåtopp heile sommaren. Når heia er nybrent er det mest gras og heia er best som sommarbeite. Etter kvart som røsslyngen vert etablert vert vinterbeitet betre. Vinterbeite er effektivt for å halda lyngen låg og tett.
- Kor mykje dyr ein skal ha på beitet er vanskeleg å seia noko generelt om. Her er tidlegare drift ei viktig kjelde. Ved moderat beiting blir røsslyngen halden låg, buskete og livskraftig samtidig som unge tre og kratt blir beita ned. Ei moderat beiting er og best med omsyn til eventuelle botaniske verdiar i lypheia. Mengde dyr til beiting er foreslått på Nord-Talgje (Steinnes 1987c, Bjor og Graffer 1963 - beiteforsøk i Førresfjorden). Ved hardare beitetrykk går lyngartar tilbake og graminidar, særleg finnorskjegg og bjønneskjegg går fram. Er variert beitetrykk ønskjeleg kan dyra gå relativt fritt innan eit større område.
- Villsau er velegna i kystheia. Villsauen kan i stor grad gå åleine i utmarka heile året og klarer lemminga på eiga hand. I tillegg kan ein få ein høgare kilopris ved å levera til interesserte kundar (f.eks. restaurantar). Det er og mogleg å nytta garva skinn, utstoppa hovud og horn. Erling Horgen, bonde og jordbruksjef i Austevoll, har god kjennskap til villsauen og bruk av den på Vestlandet.
- To eldre slåtteenger er funne utanfor steingarden som er grensa mellom innmark og utmark. Desse ligg nær aktuelle område for beitedrift av lypheiane og det er naudsynt å ta omsyn til desse ved beiting av utmarka. Det er ønskjeleg at desse engene kan haldast opne og at artsinventaret kan tryggjast med skjøtsel av engene.

4.4.2 Skogplanting

I utmarka er det sidan tidleg på 1960-talet planta mykje barskog i utmarka, særleg nær den gamle kommunegrensa mellom Tysvær og Avaldsnes. Det vert framleis gitt støtte til planting i nedslagsfeltet til Høievassdraget. Dette er ein praksis som kjem i konflikt med ønske om å tryggja den opne kystheia og bør vurderast på nytt i samanheng med denne rapporten og med

oppstart av ei differensiert forvaltning i vassdraget. Større parti med skog er ikkje aktuelt å rydde, men ein bør unngå nyplanting der skogen etter kvart vert hoggen ut.

4.5 Landskap med vassdragsnære kulturminne

Høievassdraget renn gjennom ulike vegetasjonstypar, og det er få tekniske inngrep kring vatn og bekker. Heile vasstrengen utgjer eit verdifullt landskap. Det er vanskeleg å skilja ut landskapsdeler som er særleg verdifulle, men fleire deler er med på å binda vasstrengen saman med kulturlandskapet; deriblant Vaulen (kapittel 6.4.2), Skamåna (kapittel 6.4.3), og rester av kverner og kvernhus (kapittel 6.3). Det er difor ønskjeleg å unngå større inngrep i vasstrengen, noko som heilt klart vil truga verdien i eit elles heilskapleg kulturlandskap.

4.6 Utvalde delområde og objekt

Tabell 4.1 Verdiar innan landskapsbilete. Sjå tabell 3.2 for tabellforklaring.

Nummer	Navn delområde/ objekt	Gradering	Hovudkriterie			Støttekriterie			Historisk dokument
			Heilstap	Inntrykkstyrke	Variasjon	Sårbart	Urord	Særsyn	
1	Innmark	-	x		x				
2	Sentral utmark	***	x	x		x	x		x
3	Utnark i sør	-			x			x	x
4	Utnark i nord	-			x			x	x
10	Vassenden, gardstun	-	x	x					
11	Nordtveit bruk 2, gardstun	-	x	x				x	
12	Høietre, husmannsplass	-							x
13	Slåtteenger	-				x		x	

5. FRILUFTSLIV

5.1 Friluftsområde

Det er ikkje registrerte friluftsområde i nedslagsfeltet til Høievassdraget. I fylkesplanen for friluftsliv 1992-95 finn ein tre friluftsområde med regionale friluftsinteresser vest og sør for vassdraget. Nordre Høieholmen (prioritet *(*)) er sikra i kommunal eige. Dei andre to er Hetlandsvågen (prioritet **) og Kallevikneset (prioritet **(*) er i privat eige).

5.2 Hytter, stinett, pilgrimsleier

Frå Kallevik går det ein tursti austover langs kraftlinia til Ådnafjellet (objekt 5). Stien er tilrettelagt av Stegaberg bygdalag. Her er det lagt ut bok der omlag 370 personar skreiv seg inn i 1996. Området vert nytta både sommar og vinter, og bruken er truleg mest lokal. Bygdalaget har og merka ei løype frå Vågavatnet som går austover til Hesttjørna og vidare mot Apeland-/Rønnevik.

Storsåt (objekt 6), og kalla Høiesåt, ligg heilt sør i nedslagsfeltet og er eit mykje nytta mål for turar i utmarka. Frå denne toppen i sørgrensa til nedslagsfelt har ein god utsikt i alle retningar. Blant anna ser ein Avaldsneskyrkja i vest. Er det godver kan ein visstnok sjå heilt til Utsira. Til Storsåt går det stiar både frå aust, vest og nord. Heia er i det heile mykje nytta til friluftsliv av lokalbefolkningen og andre med tilknytning til området. Om få tiår vil truleg opne heiari representera noko sjeldsynt, og verdien av området vil truleg auka sterkt i samanheng med friluftsliv.

Ved husmannsplassen Høietre sør for Høievatnet er det tradisjon for feiring av Kristi Himmelfartsdag der mykje av bygdefolket samlast.

Det er stort sett eit godt tilbod for friluftsliv i Tysvær. Dette og dei sårbare faunaverdiane talar mot å fokusere på regionalt friluftsliv i nedslagsfeltet. Turløypa til Ådnafjellet er gitt lokal verneverdi. I tillegg er Storsåt og torvvegen mellom Haukås og Høie (kapittel 6.4.1) aktuelle objekt dersom det er ønskjeleg å leggja til rette for meir friluftsliv.

5.3 Jakt og fiske

Det vert jakta noko på hjort og rev i utmarka kring Høievassdraget, først og fremst i sørlege og austlege deler av nedslagsfeltet (delområde 2 og 3). Elles er viltverdiar vurdert under biologisk mangfald (kapittel 3.5).

5.4 Utvalde delområde og objekt

Tabell 5.1 Verdiar innan friluftsliv. Sjå tabell 3.2 for tabellforklaring.

Friluftsliv		Gradering	Hovudkriterie				Støttekriterie		
Nummer	Navn delområde/ objekt		Urord	Oppleving	Egnethet	Dagens bruk	Tilgjengelig	Naturkvalitetar	Kultukvalitetar
5	Sti til Ådnafjell	*						R	R
6	Storsåt	*	L			L			
7	Torvveg frå Haukås til Høie	-							

6. KULTURMINNE

I rapporten er det beskrive mange nye objekt som ikkje har vore vurdert i tidlegare undersøkingar. Ein gjer difor merksam på at verdiar innan kulturlandskap og kulturminner vedrørande desse objekta er vurdert utan fagleg grunnlag og utan innspel frå fylkeskommunen.

6.1 Fløytingsminne

Høievassdraget er eit lite kystvassdrag, og er ikkje nytta til fløyting av tømmer i nyare tid. Vassdraget går gjennom opne lyngheiari som har dominert vegetasjonen i nær 2000 år.

6.2 Nedlagde kraftverk

Det har ikkje vore kraftverk i vassdraget.

6.3 Sager, møller, kverner

6.3.1 Høieelva

Det var tidlegare to kverner i Høieelva. Den første vart nedlagd kring 1908, medan den andre var i drift fram til 1922 (Kallevik 1987, side 18). Olaf Høie som no bur i Førre kan hugsa at far hans, Kornel Høie, mol havremjøl i denne kverna. Severin Høie på bruk 6 hadde då bruksretten på kverna og ho vart nytta både dag og natt når det var tid for å mala kornet. Rett nord for utlaupet til Høieelva er det rester av steinmurane til den siste kverna saman med deler av kvernsteinen. Det er lite att av kverna og rester som er att har truleg låg verneverdi.

6.3.2 Vågabekken

På det meste var det fem kverner i Vågabekken (også kalla Tveitabekken og Kvernabekken) som renn frå Vågavatnet til Vodlavatnet, tre av dei låg på garden Nordtveit (Kallevik 1987, side 10). I øvste delen av bekken finn ein rester etter ein stem rett nedanfor Steinløypele. Bekken har her vore stemd der han kryssar steingarden. Elvebredden langs Vågabekken er mura opp med stein frå Nordtveit og oppover, kring 100-150 meter. I nedste delen av dette partiet står rester att av kverna som Knud Johannessen i si tid nytta, og som Osmund Nordtveit seinare henta kraft frå til å treskja korn i låvebygningen på Nordtveit. Særslig flott er demninga som er mura opp i stein, der bekken renn gjennom ei lita opning. Like nedanfor er rester av det som har vore kvern og kvernhus. Kanskje høyrde ein av kvernsteinane som ligg på gardstunet på Nordtveit bruk 2 til denne kverna. Alle kvernene i Vågabekken var ute av drift før 1890 (Kallevik 1987, side 61).

6.3.3 Andre kverner i vassdraget

Frå gammalt av var det kverner i mest kvar ein bekk som kunne gi litt kraft. I Høievassdraget er det funne rester av fleire kverner der ein mala korn, men det er ikkje funne sager. I tillegg til kvernane nemnde ovanfor er det nokre rester etter kvernhus nedst i bekken frå Stemmen til Ulvatnet. I bekken frå Hestvatnet til Hallsteinsvatnet er det rester etter ein stem der den gamle torvvegen kryssar elva. Kanskje var det kvern lenger nede, ved Hallsteinsvatnet. Ved utløpet frå Hallsteinsvatnet er ein stem, men ein finn ikkje kvern. Stemmen kan ha vore nytta til å lagre reservevatn til Høieelva (Kallevik 1987, side 18).

6.4 Andre kulturminne

6.4.1 Torvveg frå Høie til Haukås (objekt 7)

Tidlegare brukte folk på Høie og Haukås torv frå myrane til brensel. Ein spadde gjerne ut torva, men det vart og nytta torvmaskin til å ta ut torv frå grøfter og myrar med mykje røter. Frå Vodl på Høie går det torvveg til Hestmyra, aust for Hestvatnet. Frå Haukås går torvvegen til Tveitamyra som er andre sida av same myra. Denne vegen har frå gammalt av vore nytta av reisande begge vegar. Det er ikkje laga kjerreveg over Hestmyra/Tveitamyra mellom Haukås og Vodl, og det er usikkert i kor stor utstrekning vegen har vore nytta. For 50-100 år sidan var det mykje ferdsel mellom Nordtveit og Haukås (Kallevik 1987, side 44) og det var

nær slektskap mellom folk på husmannsplassen Rabben under Nordtveit og folk på Haukås. Frå Høie gjekk det bussrute allereie frå 1926, starta av Sigurd Bakken (Dybdal-Holthe og Lillehammer 1993, side 162). Det gjekk veg langs Førlandsfjorden inn til Haukås og men det gjekk lang tid før bussrute vart satt opp, og folk gjekk frå Haukås til Høie for å ta bussen til byen.

Den gamle torvvegen er ein viktig del av områdets kulturhistorie, og er aktuell for tilrettelegging for friluftsliv. Den er relativt grei å finne, og utmarka er allereie nytta mykje til friluftsliv. Representativitet og bruksverdi er kriterie som eventuelt gjev dette kulturminne verdi. Torvvegen er ein del av kystheia som kulturlandskap. Vegen er tidlegare ikkje kartfesta, men er teikna inn på kartet for kulturminne (Sjå vedlegg 2 - Temakart).

6.4.2 Vaulen og torvhús (objekt 8)

Frå Høie var det tungt å hente ut torv frå utmarka. På fleire av bruka tok ein difor ut torv på heimebøen, men mest alle bruka henta noko torv frå utmarka. Fleire av bruka måtte få torva over Lindevatnet og Høievatnet. Mellom desse vatna er det frå gammalt av bygd opp ein kanal kalla Vaulen der torva vart frakta gjennom med båt. Det var berre ved høg vasstand, først og fremst på hausten, det var mogleg å få båtar gjennom. Det er ikkje kjend når Vaulen vart sett opp, men med jamne mellomrom måtte ein grava opp sand for å halda han open og kanalen vitnar om tradisjonar som kan hende går fleire hundre år tilbake i tid. Desse vart avløyst då elektrisiteten tok over etter torva som energikjelde i 1950-åra.

På austsida av Lindevatnet står steinmurane att etter eit torvhús. Murane er intakte bortsett frå noko velt i veggjen mot søraust. Det ligg og nokre teglstein som må ha vore tak på huset. Olaf Høie (f. 1916) som vaks opp på Høie bruk 2 var mykje med å henta torv frå myrane, men kan ikkje hugsa at torvhuset vart nytta. Daniel Kallevik (1987, side 22) skriv at torvhuset høyrdde til bruk 6 og at torva vart køyrd til torvhuset om sommaren, for å ta det over vatna på sein-sommaren eller hausten. Kørnel Høie, far til Olaf Høie, tok fleire gonger torva over isen med hest og kjerre. Dette må ha vore kring 1920-30 åra, men det var då ikkje tak på torvhuset og ein henta torva frå utmarka der ho låg i stablar (pjuker) under sekker og anna.

På Høiesida bruken mykje torv til brensel fram til kring 1950, sjølv om elektrisiteten kom til bruken i 1938 (Olaf Høie pers. med.). På Haukås kom ikkje elektrisiteten før 1957, men etter det vart torvuttag snart eit sjeldan arbeid. Det var mykje tungt arbeid med torva i myra.

Vaulen og torvhuset er godt tryggja og særprega minne frå tida med torvuttag frå myrane på Høie. Kriterie særsyn vil difor kunne gi Vaulen og torvhuset verneverdi.

6.4.3 Skamåna (objekt 9)

Frå Vodlavatnet til Lindevatnet er det mura opp ein kanal kring ein meter brei, som er flott halden. Denne kanalen var det truleg Nils Matias Vodl som bygde for å senka vasstanden i innmarka på Vodl. Han hadde bruket frå 1902 til 1940. Kanalen kalla Olaf Høie for Skamåna. Denne kanalen er eit relativt nyt kulturminne, og kriterie særsyn er aktuelt grunnlag for å gi Skamåna verneverdi.

6.4.4 Gardsanlegg, Revursdalen (objekt 14)

Øvst i Revursdalen i sørgrensa til nedslagsfeltet (utmark til 63/7 og 63/12) ligg rester av eit gammalt gardsanlegg. Dette består av 2 hustufter og minst 6 rydningsrøyser. Husa er uklart markerte og lite synlege (21 x 4 m, 7 x 4,5 m). Det er usikkert om anlegget er førhistorisk eller om det er ein nyare plass eller støl (Arkeologisk museum i Stavanger 1978). Gards-

anlegget er lite synleg, og ein veit lite om kva det har vore eller når det har vore nytta. Plasseringa av gardsanlegget høgt oppe mellom nokre åsar er uvanleg, og det må ha vore nytta i ei tid med stort befolkningspress i distriktet. Gardsanlegget bør ha høg verneverdi.

6.5 Utvalde delområde og objekt

Tabell 6.1 Verdiar innan kulturminne. Sjå tabell 3.2 for tabellforklaring.

Nummer	Navn delområde/ objekt	Gradering	Hovudkriterie			Støttekriterie		
			Mangfold	Pedagogisk verdi	Særsyn	Representativ	Bruksverdi	Symbolverdi
7	Torvveg frå Haukås til Høie	-			x	x		
8	Vaulen, kanal og torvhus	-		x				
9	Skamåna, kanal frå Vodlavatn	-		x				
14	Revursdalen, gardsanlegg	-		x				

7. KVA TRUGAR VERNEVERDIANE

7.1 Kystheia

7.1.1 Tilgroing og skogplanting i kystheia

Vidare bruk av utmarka er nødvendig for at heia skal behalde preget av kystheilandskap. Større plantefelt er til hinder for tradisjonell bruk av utmarka. For å halda heia open er det viktig å stimulera grunneigarar til å nytta utmarka som beite og rydda ut bjørk og einerkratt. Det er då ønskjeleg med bruk av sviing saman med beitedrift (sjå kapittel 4.4.1.). Det vert per i dag gitt støtte til å planta skog i nedslagsfeltet til Høievassdraget. Dette er ein praksis som kjem i konflikt med ønske om å tryggja den opne kystlyngheia.

Dei siste åra har ein påvist ein auka lyngdød i distriktet (Hjeltnes 1997 s.7-8). Dette kan skuldast auka tilførsel av nitrogen og SO₂ som saman med alderdom fører til auka fare for frost- og tørkeskadar. Det er også påvist auka skadar av røsslyngbilla (*sp sp*)*** i kystheia på Sørvestlandet. Dette viser og at det er nødvendig med forynging av lyngen.

7.1.2 Gjødsling

Som hovudregel bør det vera forbod mot gjødsling i verna kystheiar. Har likevel brenning og utvasking tappa økosystemet for næringsstoff bør det startast forsøk med forsiktig gjødsling med desse stoffa. Nitrogengjødsling er uaktuelt i denne samanhengen sidan nedfallet av nitrogen med nedbøren er stort på Sørvestlandet. Nitrogen frå nedbøren trugar i seg sjølv kystheia. Blåtopp ser ut til i større grad å utkonkurrera røsslyngen etter at nitrogentilførselen i heia har auka (Fremstad m.fl. 1991 side11).

Deler av utmarka er i dag gjødsla opp til kulturbeteite. Ei vidare utviding av kulturbetet er ikkje ønskjeleg om ein skal halda vedlike lyngheia i nedslagsfeltet.

7.1.3 Bygging av hytter og hus

Høievassdraget har få inngrep og hytteutbygging har ikkje skapt konfliktar med verneverdiane. Gardane har tidlegare frådelt ein del hytter, men desse kjem ikkje i konflikt med verneinteressene. Skal ein tryggja kulturlandskapet som ligg til grunn for vernet bør ein likevel unngå vidare frådeling, og heller stimulera til jordbruksdrift i området.

7.2 *Viltbiotop*

Situasjonen i dag inneber få trugslar for hekkeområdet for sårbare viltartar. Er det interesse for å leggja til rette for meir friluftsliv i nedslagsfeltet bør ein likevel ta omsyn til dette.

Det er ikkje ønskjeleg med vegutbygging i vassdraget eller utvikling av industri. Dette representerar i dag ikkje noko trussel for området.

7.3 *Vassdragsstrenge*

Høievassdraget inneheld få tekniske inngrep langs vasstrengen. Dette er i stor grad med på å auka verdien av vassdraget som eit typevassdrag der kulturlandskapsverdiar og er godt knytt til sjølve vasstrengen. Det er difor viktig å unngå tyngre tekniske inngrep som kan redusera verdien som ligg til grunn for vernet av vassdraget.

7.4 *Slåtteenger*

Partia av eldre slåtteenger som er funne i vassdraget ber preg av gjengroing, men dei inneheld framleis ein del karakteristiske artar frå tradisjonelle slåtteenger. Skal desse verdiane tryggjast er det naudsynt å få i gong skjøtsel av engene. Enkel slått vil i så måte vera nyttig, men ei planlagt skjøtsel med rydding av kratt i engene vil auka verdien av engene som kulturlandskap. Viktig er det og at engene ikkje vert særleg beita då dette raskt vil endra artsinventaret i engene.

8. LITTERATUR

1. Anundsen, Karl & Ivar Holst. 1987. Forslag til vern av kvartærgеологiske områder og forekomster i Rogaland. 129 sider.
2. Arkeologisk museum i Stavanger 1978. Fornminner i Rogaland 4 Tysvær gnr. 1-94.
3. Bjor og Graffer 1963. Beiteunderøkelser på skogsmark. - Forsk. fors. Landbr. 14: 121-365.
4. Bakken, T. 1982. Ferskvannsbiologiske undersøkelser i Storavatnet, Årvikselva og Sandvikvatnet i Tysvær. Rapp 43 Zool. Museum Bergen.
5. Bleken, Erik, Ivar Mysterud og Iver Mysterud. 1997. Skogbrann og miljøforvaltning. Side 61-65, 227-231.
6. Direktoratet for naturforvaltning 1995. Inngrepsfrie naturområder i Rogaland. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep. status pr januar 1994. Målestokk 1:250.000. Statens kartverk.
7. Dybdal-Holthe, Nils 1990. Tysvær gard og ætt 1. Side 69-111.
8. Dybdal-Holthe, Nils og Arnvid Lillehammer 1993. Tysvær gard og ætt 3. Side 56-127.
9. Elven, Reidar. 1994. Norsk Flora - Johannes Lid og Dagny Tande Lid.
10. Fremstad, Eli. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. - NINA Temahefte 12: 1-279.
11. Fremstad, Eli, Per Arild Arrestad, Arnfinn Skogen. 1991. Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. NINA utredning 29. Side 11.
12. Fylkesmannen i Buskerud. Miljøvernnavdelingen 1989 Lyngbrenning som viltstelltiltak for lirype og orrfugl. *Rapp.* 2-89. Side 52-63.
13. Eide, Frøydis Gramstad og Aage Paus. 1982. Vegetasjonshistoriske undersøkelser på Kårstø, Tysvær Kommune, Rogaland. Rapp. Bot. Inst., Univ. i Bergen 23:1982. 45 sider.
14. Førland, E. Det norske meteorologiske institutt. 1993. Årsnedbør 1:2 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.1. Statens kartverk.
15. Hjeltnes, Arne 1994. Overvåking av kystlynghei, Rapport fra feltarbeidet i 1994 Tysvær kommune. 23 sider og 6 temakart.
16. Hjeltnes, Arne 1997. Overvåking av kystlynghei, sluttrapport. Side 13, 48-49, 52, 55, 57.
17. Kallevik, Daniel 1987. Gardshistorie for Stegabergkrinsen. Side 5-91.
18. Karmøy Lyngsenter Vigsnes AS 1998a. Skjøtsel og revegeterering av lyng og lynghei.
19. Karmøy Lyngsenter Vigsnes AS 1998b. Skjøtsel og revegeteringsplan for lyng og lynghei ved Toskatjørn og Steinsfjellet. 14 sider.
20. Moen, Bjørn, Harald Korsmo og Dag Svalastog 1992. Verneplan for barskog: regionrapport for Vest-Norge / Bjørn Moen. NINA utredning 031. Side 49-50.
21. NIJOS 1996. Lanskapskartet "Under-regioner" M: 1:250.000.
22. Norsk Ornitoligisk Forening - Haugaland lokallag. 1987. Fuglelivet på Haugalandet. 61 sider.

23. Olje- og energidepartementet 1991. Verneplan for vassdrag IV. NOU 1991: 12A-B.
24. Regionplanrådet for Nord-Rogaland 1977. Verneverdige områder i Nord-Rogaland. 94 sider og 6 temakart.
25. Røsberg, Ingvald 1982. Karplanteflora og vegetasjon på Kårstø og Ognøy, Tysvær og Bokn kommuner i Rogaland. - Univ.Bergen, Bot.Inst.Rapp. 22, 2:1-155.
26. SFT. 1997. Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport - Effekter 1997. SFT-rapport 710/97. 197 sider.
27. SFT. 1998. Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør.
Overvåkingsprogram for skogskader. Sammendrag av årsrapporter 1997. SFT-rapport 735/98. 68 sider.
28. Steinnes, A. 1988a. Vern og skjøtsel av kystheiar i Rogaland. - Økoforsk 1988:11
29. Steinnes, A. 1988b. Oversikt over botaniske verneverdiar i Rogaland. - Økoforsk 1988:12
30. Steinnes, A. 1988c. Botanisk inventering av vestenden av Nord-Talgje, Finnøy, Rogaland, med forslag til skjøtselplan. - Økoforsk 1988:4.
31. Tysvær kommune. 1996. Viltområdekart for Tysvær kommune. Hjortevilt og Småvilt.
32. Tysvær kommune. 1996. Kommuneplanens Arealdel. Vedtatt mars 1999.

9.0 KRITERIUM OG VERDISETJING BRUKT I RAPPORTEN

<i>Inndeling av verneverdier</i>	<i>Fagområder brukt i Hovedkriterier VP I-IV, nå inkludert</i>	<i>Hovedkriterier</i>	<i>Støttekriterier</i>
Prosesser og former skapt av is og vann	Geofag Hydrologi Naturvern	H 01 Urørthet H 02 Historisk dokument H 03 Variasjon og mangfold H 04 Typiskhet H 05 Sjeldenhetsverdi, egenverdi	S 01 Sårbarhet S 02 Del av system S 03 Forskningsverdi S 04 Pedagogisk verdi
Biologisk mangfold	Botanikk Ornitologi Ferskvannsbiologi Vilt Fisk Naturvern	H 01 Urørthet H 06 Sårbarhet H 05 Sjeldenhetsverdi H 07 Variasjon og mangfold	S 05 Biologisk funksjon S 06 Arealstørrelse S 03 Forskningsverdi S 04 Pedagogisk verdi
Landskapsbilde*	Friluftsinteresser Geofag	H 08 Helhet H 09 Inntrykkstyrke H 07 Variasjon H 06 Sårbarhet	S 07 Urørthet S 08 Sjeldenhetsverdi eller sær preg S 09 Typiskhet S 10 Historisk dokument
Friluftsliv	Friluftsinteresser Jaktinteresser Geofag	H 01 Urørthet H 10 Opplevelse H 11 Egnethet H 12 Dagens bruk	S 11 Tilgjengelighet S 12 Naturkvalitet S 13 Kulturmiljøkvalitet
Kulturminner og -miljøer	Kulturverninteresser	H 01 Variasjon og mangfold H 02 Pedagogisk verdi H 03 Sjeldenhetsverdi H 04 Typiskhet	S 01 Bruksverdi S 02 Symbolverdi, identitetsverdi

9.1. Metode for utpeking og gradering av verdi

Hensikten og hovedmålsetningen med prosjektet er å peke ut de viktigste områdene innenfor de temaene som rapporten omfatter. Kriteriene brukes for å karakterisere og fange opp de delområder som har spesielle kvaliteter i nedslagsfeltet.

I tillegg brukes kriteriene til å foreslå en gradering av delområdets betydning i forhold til nasjonal, regional og lokal målestokk. Ofte vil den gjennom VVV-prosjektets foreslått verdien for et delområde/objekt falle ut som noe ”høyere” sammenlignet med andre verdivurderinger som har vært gjort. I VVV-prosjektet har denne forskjellen vært begrunnet med at de enkelte vernede vassdragene har en egenverdi i nasjonal målestokk, ut fra at de enkelte vassdragene i verneplan I-IV, til sammen utgjør en helhet med betydning for å bevare et bredt spekter av norsk vassdragsnatur. Hensikten er at denne graderingen skal gi en pekepinn om delområdets betydning i sammenheng med verneplan for vassdrag I-IV som helhet. For nye VVV-prosjekter fra og med 1999, vil disse graderingsprinsippene evt. bli vurdert på nytt.

De arealer som er pekt ut skal i størst mulig utstrekning være i tilknytting til vassdragsnære arealer langs elv, vann og bekker. I tillegg kommer delområder med tilknytting til breer. Dersom enkelte kvaliteter som ligger utenfor de vassdragsnære arealene var viktige for at vassdraget ble vernet så er også disse delområder/objekter tatt med i oversikten over verdier.

Graderingsprinsipper:

Her er det blitt brukt en standardiseringsmetode som betyr at dersom et delområde kjennetegnes ved at et eller flere av kriteriene kan sies å være oppfylt/tilstede, ifølge definisjon¹, så vil delområdet også gis en verdi. Verdien bestemmes da ut fra antallet hoved- eller oppfangingskriterier og antallet støttekriterier som kan brukes for å karakterisere delområdets frilufts-, naturfaglige eller kulturfaglige kvaliteter.

1. Prosesser og former skapt av vann og is

*** *Nasjonalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium med nasjonal/internasjonal kjente verdier,
- b) alternativt minimum tre hovedkriterier

** *Regionalt viktig verdi*

- a) To hovedkriterier + minimum et støttekriterium

* *Lokalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium.

¹ Definisjon av kriteriene finnes i ”Dokumenterte verdier i verma vassdrag –En veileder for tilrettelegging og vurdering av informasjon” og som finnes hos fylkesmannens miljøvernnavdeling.

2. Biologiske og økologiske verdiar (biologisk mangfold)

*** *Nasjonalt viktig verdi*

- a) Et eller flere dokumenterte nasjonal/internasjonal verdier, eller
- b) Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier.

** *Regionalt viktig verdi*

- a) To hovedkriterier.

* *Lokalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium.

3. Landskapsbilde

*** *Nasjonalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium med nasjonal/internasjonal kjente verdier eller
- b) Minimum to hovedkriterier +minimum to støttekriterier.

** *Regionalt viktig verdi*

- a) Minimum to hovedkriterier.

* *Lokalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium.

4. Friluftsliv

*** *Nasjonalt viktig verdi*

- a) Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller
- b) Minimum 2 hovedkriterier + minimum et støttekriterie

** *Regionalt viktig verdi*

- a) To hovedkriterier, eller
- b) Minimum to støttekriterier med regional verdi

* *Lokalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterie,
- b) Minimum et støttekriterie

5. Kulturminner og miljøer

Ikke aktuelt med verdivurdering i VVV-prosjektet, kun registrering

10.0 TEMAVISE KART MED OVERSIKT OVER DELOMRÅDE

På karta viser nummer til delområde (1 – 4) og objekt (5-14). Grenser for delområda er angitt på kartvedlegga 1, 3 og 4.

1. BIOLOGISK MANGFALD

Verdiar innan biologisk mangfald. Delområda og objekta er gitt gradert verneverdi: * Lokal verdi, ** regional verdi, * nasjonal verdi, + potensiell/ikkje gradert verdi. Verdien knytt til kvart av kriteria er og gradert som Lokal, Regional, Nasjonal eller x-ugradert.**

Biologisk mangfald		Gradering	Hovudkriterie			Støttekriterie				
Nummer	Navn delområde/objekt		Urord	Sårbar	Særsyn	Variasjon	Biologisk funksjon	Arealstørlek	Forskningsverdi	Pedagogisk verdi
2	Sentral utmark	***						R		

2. LANDSKAPSBILETE

Planta skog også avmerka

Verdiar innan landskapsbilete. Delområda og objekta er gitt gradert verneverdi: * Lokal verdi, ** regional verdi, * nasjonal verdi, + potensiell/ikkje gradert verdi. Verdien knytt til kvart av kriteria er og gradert som Lokal, Regional, Nasjonal eller x-ugradert.**

Landskapsbilete		Gradering	Hovudkriterie			Støttekriterie				
Nummer	Navn delområde/objekt		Heilskap	Inntrykksstyrke	Variasjon	Sårbar	Urord	Særsyn	Typisk	Historisk dokument
1	Innmark	-	x		x					
2	Sentral utmark	***	x	x		x	x		x	x
3	Utmark i sør	-			x				x	x
4	Utmark i nord	-			x				x	x
10	Vassenden, gardstun	-	x	x						
11	Nordtveit bruk 2, gardstun	-	x	x				x		
12	Høietre, husmannsplass	-								x
13	Slätteenger	-				x		x		

3. FRILUFTSLIV

Verdiar innan friluftsliv. .Delområda og objekta er gitt gradert verneverdi: * Lokal verdi, ** regional verdi, * nasjonal verdi, + potensiell/ikkje gradert verdi. Verdien knytt til kvart av kriteria er og gradert som Lokal, Regional, Nasjonal eller x-ugradert.**

Friluftsliv		Gradering	Hovudkriterie			Støttekriterie		
Nummer	Navn delområde/objekt		Urtord	Oppleveling	Egnethet	Dagens bruk	Tilgjengelig	Naturkvalitetar
5	Sti til Adnafjell	*	L	L	L	L	R	R
6	Storsåt	*		L		L		
7	Torvveg frå Haukås til Høie	-						

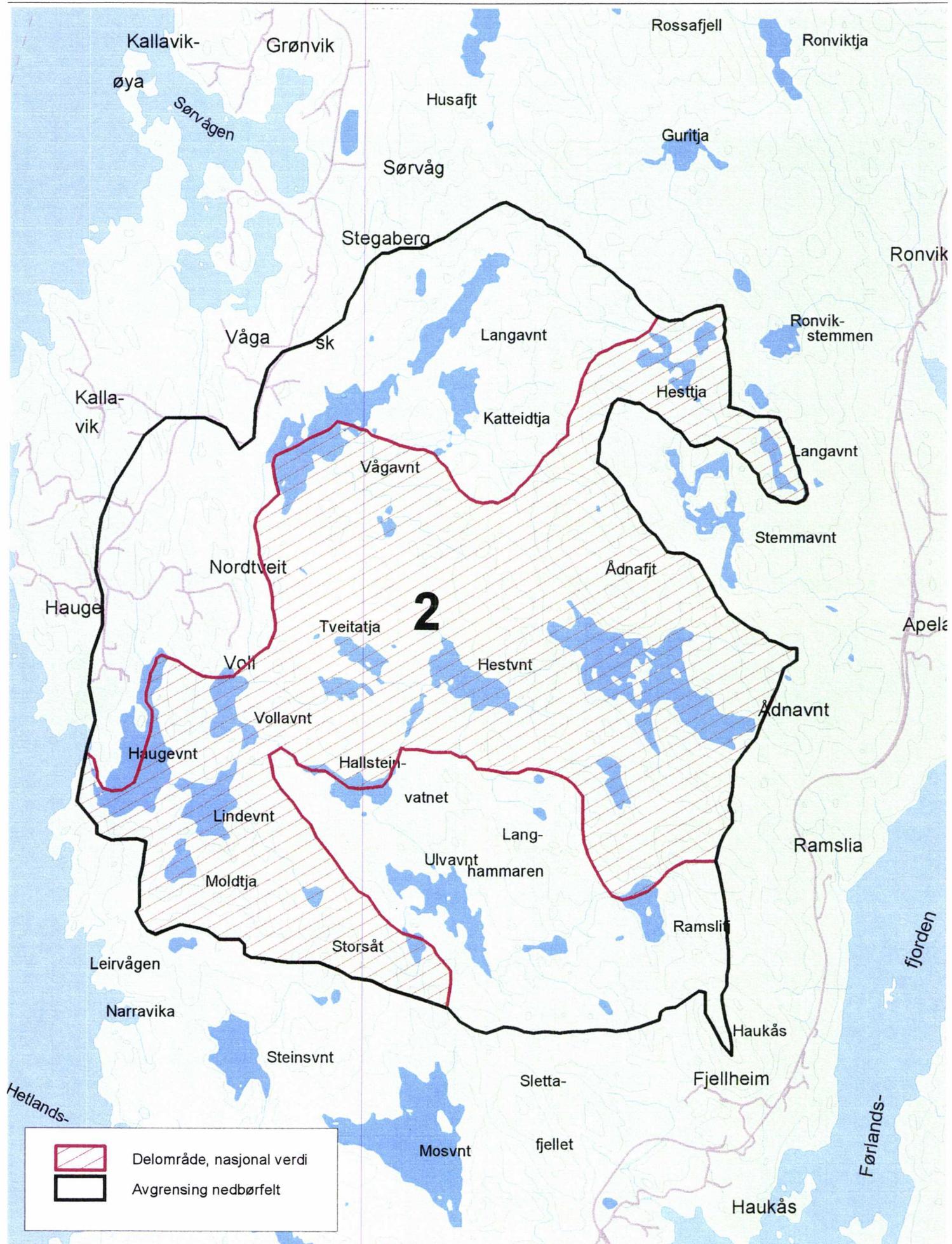
4. KULTURMINNE

Verdiar innan kulturminne. .Delområda og objekta er gitt gradert verneverdi: * Lokal verdi, ** regional verdi, * nasjonal verdi, + potensiell/ikkje gradert verdi. Verdien knytt til kvart av kriteria er og gradert som Lokal, Regional, Nasjonal eller x-ugradert**

		Gradering	Hovudkriterie			Støttekriterie		
Nummer	Navn delområde/objekt		Mangfold	Pedagogisk verdi	Særsyn	Representativ	Bruksverdi	Symbolverdi
7	Torvveg frå Haukås til Høie	-			x	x		
8	Vaulen, kanal og torvhus	-			x			
9	Skamåna, kanal frå Vodlavatn	-			x			
14	Revursdalen, gardsanlegg	-			x			

Høie-vassdraget Biologisk mangfold

Kart nr 1
28.6.2000 1 : 24 000

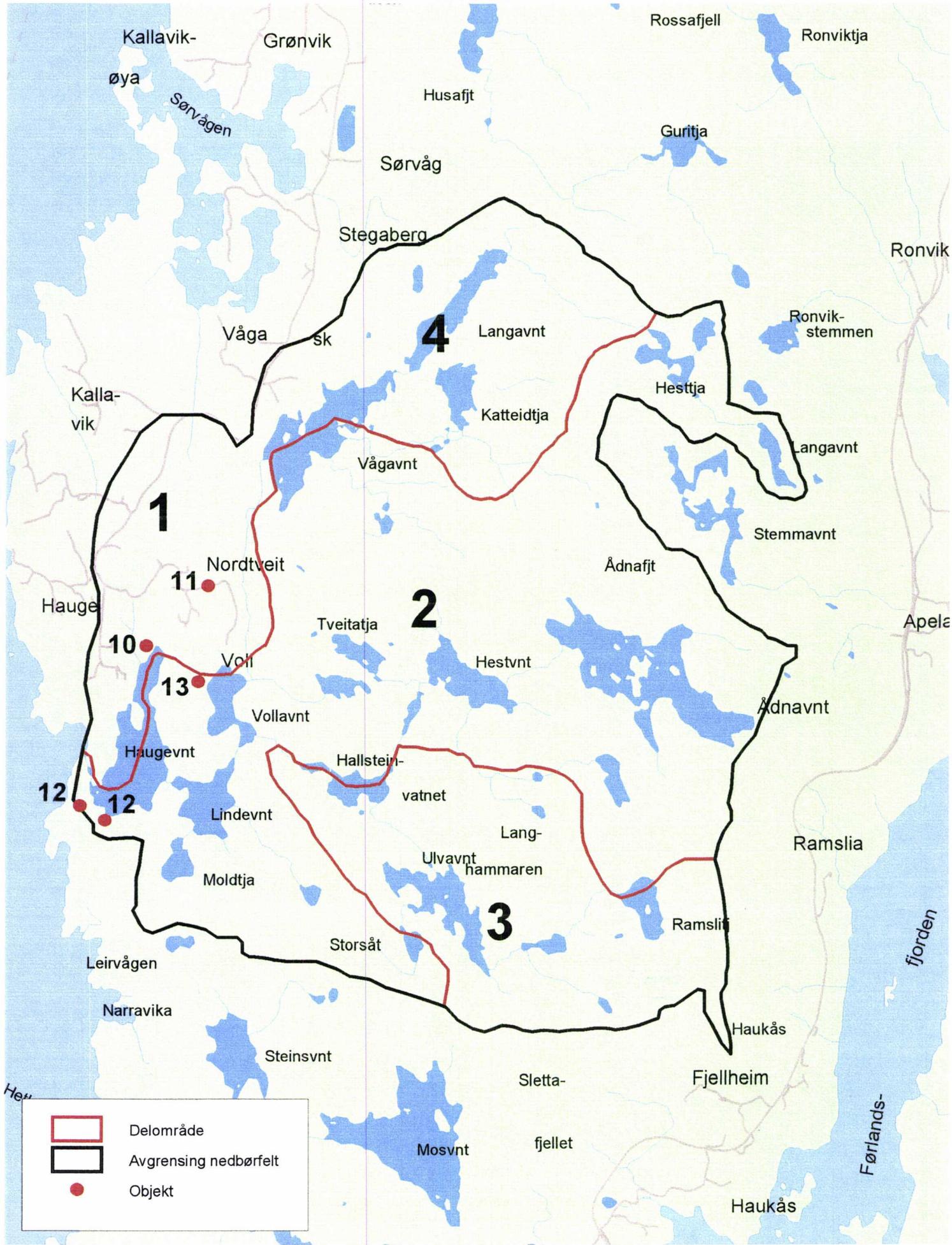

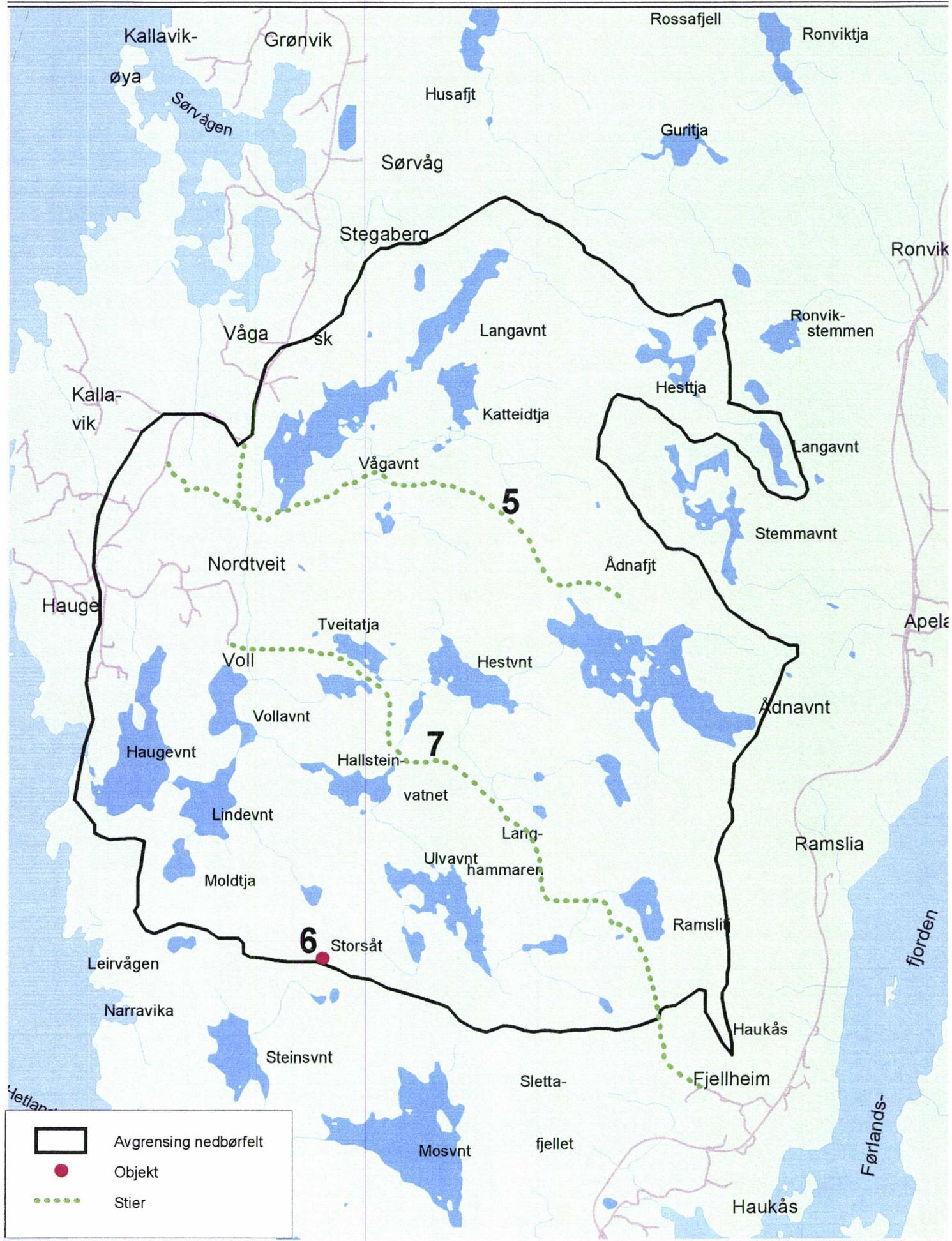
Høie-vassdraget Landskapsbilete

Kart nr 2

28.6.2000

1 : 24 000

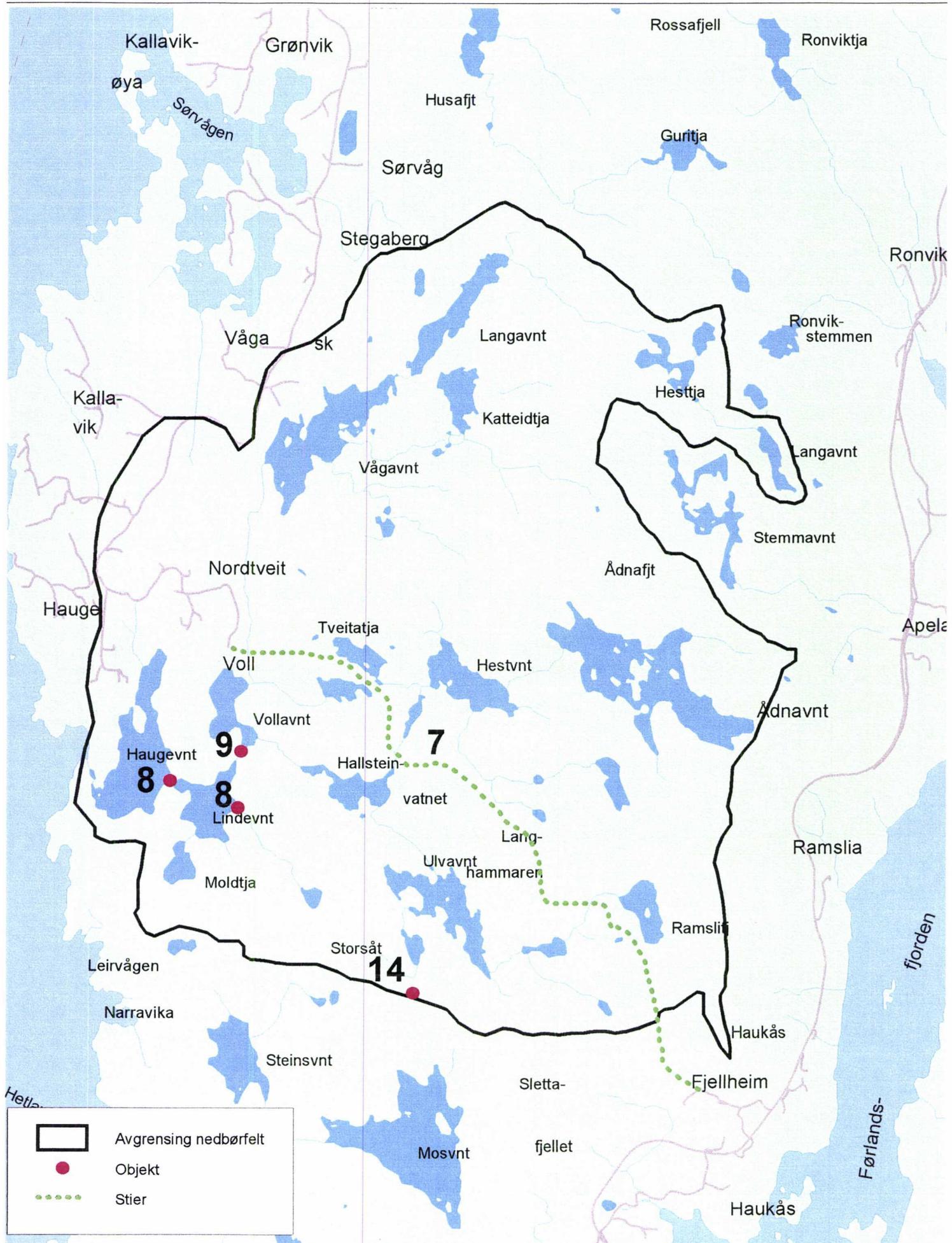

Høie-vassdraget Kulturminner

Kart nr 4

28.6.2000

1 : 24 000

Vedlegg 1. Registreringsskjema

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Heievassdraget</i>	Kommune(r): <i>Tysvær</i>	Vernet vassdrag nr.: <i>039/1</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>039.71</i>	Fylke: <i>Rogaland</i>	Utfylt av (dato, navn): <i>24.10.98, J.M.Klingsheim</i>

Karakteristiske data		Område ☒	Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/ Delområde:	1 / Innmark, Voll - Stegaberg		
Type verneverdi (tema):	Landskapsbilete		
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Småskala jordbruk. Landskap med få store inngrep og mange tradisjonelle trekk. Eike- og hassellundar, steingardar og murar. Jordkjellarar. Opprinneleg grense mot utmark med steingard.		
Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:			
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	H07 variasjon / Område inneholder kulturlandskap med stor variasjon. H08 heilskap / kulturlandskapet i innmarka er kontinuerlig og knytt saman med utmarka. Det er få større tekniske inngrep i landskap		
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:			
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi		
Referansehenvisninger:			
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
UTM på midtpunkt:	øst, 954 nord, 865 Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐		
UTM øvre (der vannstrekning krysses):	øst, 962 nord, 877	UTM nedre (der vannstrekning krysses):	øst, 949 nord, 854
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent):	
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert)	2

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Høievassdraget	Kommune(r): Tysvær	Vernet vassdrag nr.: 039/1
Vassdragsområder i REGINE: 039.71	Fylke: Rogaland	Utfylt av (dato, navn): 24.10.98, J.M.Klingsheim

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
Navn/løpenummer på objekt/ delområde:	2 / Utmark, Høievatnet - Ådnafjell		
Type verneverdi (tema):	Biologisk mangfald, landskapsbilete		
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Typisk utsnitt av strandflate i N-Rogaland utan inngrep. Viktig område for direkte trua art. Lynghei med lite bartreplanting, middels tilgroing		
Tidl. vurdert verneverdi er karakterisert slik:			
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	H05 særsyn / Delområde inneholder nasjonalt sårbare viltartar H06 sårbar / Delområde inneholder nasjonalt sårbare viltartar, lyngheia er trua av gjengroing og skogplanting H08 heilskap / Landskapet er godt knytt til innmarka og er ikke oppdelt av inngrep. H09 inntrykksstyrke / Landskapet er lett tilgjengeleg og gir et godt inntrykk av den typiske opne kystheia.		
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	S06 arealstorleik / Delområde er relativt stort med få større tekniske inngrep S07 urørd / Delområde har få større tekniske inngrep S09 typisk / Et typisk utsnitt av kysthei fra N-Rogaland		
Forslag til gradering:	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
Referansehenvisninger:			
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
UTM på midtpunkt:	øst, 965 nord, 861 Sone: 32VKL	UTM ny ☒ gammel ☐	
UTM øvre (der vannstrekning krysses):	øst, 983 nord, 867	UTM nedre (der vannstrekning krysses): øst, 949 nord, 854	
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent):	
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert)	3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Høievassdraget</i>	Kommune(r): <i>Tysvær</i>	Vernet vassdrag nr.: <i>039/1</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>039.71</i>	Fylke: <i>Rogaland</i>	Utfylt av (dato, navn): <i>24.10.98, J.M.Klingsheim</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
Navn/løpenummer på objekt/ delområde:	2 / Utmark, Høievatnet - Ådnafjell		
Type verneverdi (tema):	Biologisk mangfald, landskapsbilete		
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Typisk utsnitt av strandflate i N-Rogaland utan inngrep. Viktig område for direkte trua art. Lynghei med lite bartreplanting, middels tilgroing		
Tidl. vurdert verneverdi er karakterisert slik:			
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	H05 særsyn / Delområde inneholder nasjonalt sårbare viltartar H06 sårbar / Delområde inneholder nasjonalt sårbare viltartar, lyngheia er trua av gjengroing og skogplanting H08 heilskap / Landskapet er godt knytt til innmarka og er ikke oppdelt av inngrep. H09 inntrykksstyrke / Landskapet er lett tilgjengeleg og gir et godt inntrykk av den typiske opne kysttheia.		
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	S06 arealstorleik / Delområde er relativt stort med få større tekniske inngrep S07 urørd / Delområde har få større tekniske inngrep S09 typisk / Et typisk utsnitt av kystthei fra N-Rogaland S10 historisk dokument / kysttheilandskapet er et resultat av og avhengig av tradisjonell beitedrift		
Forslag til gradering:	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
Referansehenvisninger:			
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
UTM på midtpunkt:	øst, 965 nord, 861 Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐		
UTM øvre (der vannstrekning krysses):	øst, 983 nord, 867	UTM nedre (der vannstrekning krysses): øst, 949 nord, 854	
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent):	
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert)	3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Høievassdraget	Kommune(r): Tysvær	Vernet vassdrag nr.: 039/1
Vassdragsområder i REGINE: 039.71	Fylke: Rogaland	Utfylt av (dato, navn): 24.10.98, J.M.Klingsheim

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	3 / Utmark, Hallsteinsvatnet - Haukås		
<i>Type verneverdi (tema):</i>	Landskapsbilete		
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Typisk utsnitt av strandflate i N-Rogaland utan inngrep, men ein god del planta barskog. Middels tilgroing		
<i>Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:</i>			
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	H06 sårbar / Lyngheia er trua av gjengroing og skogplanting 		
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	S09 typisk / Eit typisk utsnitt av kysthei frå N-Rogaland S10 historisk dokument / Kystheilandskapet er eit resultat av og avhengig av tradisjonell beitedrift 		
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi		
<i>Referansehenvisninger:</i>			
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst, 971 nord, 848 Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐		
<i>UTM øvre (der vannstrend krysses):</i>	øst, 980 nord, 841	<i>UTM nedre (der vannstrend krysses):</i> øst, 958 nord, 855	
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☐	<i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>	
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐	<i>Innenfor RPR-klassen (dersom definert)</i>	3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Høievassdraget	Kommune(r): Tysvær	Vernet vassdrag nr.: 039/1
Vassdragsområder i REGINE: 039.71	Fylke: Rogaland	Utfylt av (dato, navn): 25.10.98, J.M.Klingsheim

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	4 / Utmark rundt Langavatnet		
<i>Type verneverdi (tema):</i>	Landskapsbilete		
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Typisk utsnitt av strandflate i N-Rogaland utan inngrep, men ein god del planta barskog. Middels tilgroing		
<i>Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:</i>			
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	H06 sårbar / Lyngheia er trua av gjengroing og skogplanting 		
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	S09 typisk / Eit typisk utsnitt av kysthei frå N-Rogaland S10 historisk dokument / Kystheilandskapet er eit resultat av og avhengig av tradisjonell beitedrift 		
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi		
<i>Referansehenvisninger:</i>			
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst, 968 nord, 873 Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐		
<i>UTM øvre (der vannstreng krysses):</i>	øst, 976 nord, 875	<i>UTM nedre (der vannstreng krysses):</i> øst, 960 nord, 870	
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☐	<i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>	
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐	<i>Innenfor RPR-klassen (dersom definert)</i>	3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Hoievassdraget	Kommune(r): Tysvær	Vernet vassdrag nr.: 039/1
Vassdragsområder i REGINE: 039.71	Fylke: Rogaland	Utfylt av (dato, navn): 25.10.98, J.M.Klingsheim

Karakteristiske data	Område ☐ Objekt ☒	
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	5 / Sti til Ådnafjell	
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Stien går gjennom kystheia og er tilrettelagt av Stegaberg bygdalag. Flott tilrettelagt og mykje brukt av lokalbefolkinga	
Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:		
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	H01 urørd / Få tekniske inngrep i landskapet	
	H10 oppleving / Ope heilandskap	
	H11 egnethet / Stien er merka og godt tilrettelagt	
	H12 dagens bruk / Utlagt bok der omlag 370 personar skreiv seg inn i 1996, først og fremst med lokal bruk	
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	S12 naturkvalitetar / Eit typisk utsnitt av kysthei frå N-Rogaland	
	S13 kulturkvalitetar / Kystheilandskapet er eit resultat av og avhengig av tradisjonell beitedrift	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi	
Referansehenvisninger:		
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst, 964 nord, 867 Sone: 32VKL	UTM ny ☒ gammel ☐
UTM øvre (der vannsteng krysses):	øst, 974 nord, 862	UTM nedre (der vannsteng krysses): øst, 953 nord, 868
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent): -
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert) 3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Høievassdraget	Kommune(r): Tysvær	Vernet vassdrag nr.: 039/1
Vassdragsområder i REGINE: 039.71	Fylke: Rogaland	Utfylt av (dato, navn): 25.10.98, J.M.Klingsheim

Karakteristiske data	Område ☐ Objekt ☒	
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	6 / Storsåt (Høiesåt)	
Type verneverdi (tema):	Friluftsliv	
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Frå denne toppen som ligg sør i nedslagsfeltet har ein god utsikt i alle himmelretningar. Mykje nytta som mål for turar av lokalbef.	
Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:		
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	H10 oppleveling / Topp med utsikt over kystheilandskapet og utover mot kysten - Avaldsneskyrkja. H12 dagens bruk / Utlagt bok der omlag 370 personar skreiv seg inn i 1996.	
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:		
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi	
Referansehenvisninger:		
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst, 960 nord, 845 Sone: 32VKL	UTM ny ☒ gammel ☐
UTM øvre (der vannstrekning krysses):	-	UTM nedre (der vannstrekning krysses): -
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent): -
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert) 3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Hoievassdraget	Kommune(r): Tysvær	Vernet vassdrag nr: 039/1
Vassdragsområder i REGINE: 039.71	Fylke: Rogaland	Utfylt av (dato, navn): 25.10.98, J.M.Klingsheim

Karakteristiske data	Område ☐ Objekt ☒	
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	7 / Torvveg fra Haukås til Høie	
Type verneverdi (tema):	Friluftsliv, kulturminne	
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Godt bevart torvveg som går fra Høie (Vodl) og Haukås til myrane sentralt i utmarka. Tidlegare og nyttा som ferdselweg. Vegen er kartfesta i kartvedlegg.	
Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:		
Oppfylte hovedkriteria og begrundelse:	H13 representativitet / Vegen er minne etter torvdrift som var ein fast del av årets arbeid fram til for 40-50 år sidan.	
Oppfylte støttekriteria og begrundelse:	S14 bruksverdi / Aktuell for tilrettelegging til friluftsliv - tursti.	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi	
Referansehenvisninger:		
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst, 970 nord, 853 Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐	
UTM øvre (der vannstrek krysses):	øst, 978 nord, 839	UTM nedre (der vannstrek krysses): øst, 956 nord, 860
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent): -
Innenfor definert 100-m. Belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert) : 3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Høievassdraget</i>	Kommune(r): <i>Tysvær</i>	Vernet vassdrag nr.: <i>039/1</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>039.71</i>	Fylke: <i>Rogaland</i>	Utfylt av (dato, navn): <i>25.10.98, J.M.Klingsheim</i>

Karakteristiske data		Område ☐ Objekt ☒
Navn/løpenummer på objekt/ Delområde:	8 / Vaulen og torvhus	
Type verneverdi (tema):	Kulturminne	
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Oppbygd kanal kalla Vaulen som vitnar om tradisjonar med torvuttak til brensel. Gammalt intakt torvhust ved Lindevatnet der taket er tatt bort og med noko velt i veggen mot sør aust.	
Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:		
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	H05 særsyn / både Vaulen og torhuset er deler av eit kulturlandskap som det i dag er lite att av.	
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:		
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi	
Referansehenvisninger:		
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst, 953 nord, 853 Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐	
UTM øvre (der vannstrekning krysses):	-	UTM nedre (der vannstrekning krysses): -
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent): -
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert) 3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Høievassdraget</i>	Kommune(r): <i>Tysvær</i>	Vernet vassdrag nr: 039/1
Vassdragsområder i REGINE: 039.71	Fylke: <i>Rogaland</i>	Utfylt av (dato, navn): <i>27.10.98, J.M.Klingsheim</i>

Karakteristiske data		Område ☐ Objekt ☒
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	9 / Skamåna, kanal frå Vodlavatnet	
Type verneverdi (tema):	Kulturminne	
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Oppbygd kanal kalla Vaulen som vitnar om tradisjonar med torvuttak til brensel. Gammalt intakt torvhus ved Lindevatnet der taket er tatt bort og med noko velt i veggen mot søraust.	
Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:		
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	H05 særsyn / Ein flott halden kanal bygd for å senka vasstanden på vodl. bygd av Nils Matias Vodl (brukar 1902-40).	
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:		
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi	
Referansehenvisninger:	nr., nr., nr., nr.	
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst, 956 nord, 855 Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐	
UTM øvre (der vannstrekning krysses):	-	UTM nedre (der vannstrekning krysses): -
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent): -
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert) 3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Høievassdraget</i>	Kommune(r): <i>Tysvær</i>	Vernet vassdrag nr: <i>039/1</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>039.71</i>	Fylke: <i>Rogaland</i>	Utfylt av (dato, navn): <i>27.10.98, J.M.Klingsheim</i>

Karakteristiske data	Område ☐	Objekt ☒
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	10 / Vassenden, gardstun	
Type verneverdi (tema):	Landskapsbilete	
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Eit eldre hus som noverande eigar verkar interessert i å halda i hevd. Fleire veldig flotte steinmurar, rester av ein gammal frukthage. Gjennom tunet går ein gammal veg oppbygd i stein. Bruket vart fråskilt i 1810, men var før den tid husmannsplass. Då Lars M. Høie dreiv bruket fram til 1960-åra var Vassenden eit av dei finaste brukna på Høie.	
Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:		
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	H08 heilskap / Mykje av det gamle tunet er bevart (hus, frukthage, gammal veg m.m.) i god tilknytning til landskapet omkring. H09 intrykksstyrke / Gardstunet gir eit godt inntrykk av korleis eit gardstun tidlegare var ordna med mange hus og med vegen rett gjennom gardstunet.	
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:		
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi	
Referansehenvisninger:		
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst, 952 nord, 860 Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐	
UTM øvre (der vannstreng krysses):	-	UTM nedre (der vannstreng krysses): -
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent): -
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert) 2

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Høievassdraget	<i>Kommune(r):</i> Tysvær	<i>Vernet vassdrag nr:</i> 039/1
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 039.71	<i>Fylke:</i> Rogaland	<i>Utfylt av (dato, navn):</i> 27.10.98, J.M.Klingsheim

Karakteristiske data		Område ☐ Objekt ☒	
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	11 / Nordtveit bruk 2, gardstun		
<i>Type verneverdi (tema):</i>	Landskapsbilete		
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Tunet inneholder mange bygninger som er i god stand, og finner rester etter kornkvern driven med vasskraft fra Tveitabekken. Våningshuset skriv seg tilbake til kring 1730. Elles finner ein eit eldre hus flyttet fra Kallevik og ein særslig flott jordkjellar. Det ligg ein uklart markert gravhaug i tunet.		
<i>Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:</i>			
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	H09 intrykksstyrke / gardstunet inneholder mange av dei gamle husa og dei er særslig flott haldne. Eigaren er også interessert i å halda tunet i hevd og driv framleis med reparasjon av blant anna vasskallen fra Tveitabekken.		
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>			
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi		
<i>Referansehenvisninger:</i>			
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst, 955 nord, 863 Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐		
<i>UTM øvre (der vannsteng krysses):</i>	-	<i>UTM nedre (der vannsteng krysses):</i>	-
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☐	<i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>	-
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐	<i>Innenfor RPR-klassen (dersom definert)</i>	2

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Høievassdraget	Kommune(r): Tysvær	Vernet vassdrag nr: 039/1
Vassdragsområder i REGINE: 039.71	Fylke: Rogaland	Utfylt av (dato, navn): 27.10.98, J.M.Klingsheim

Karakteristiske data	Område ☐ Objekt ☒	
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	12 / Høietre husmannsplass	
Type verneverdi (tema):	Landskapsbilete	
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Tre hus og ein jordkjellar som er kraftig forfalne. Elles vart enga her mykje nytta til fotball frå 1960-åra og utover.	
Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:		
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:		
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	S10 historisk dokument / Fotball på enga her ga i si tid grunnlaget for oppstarten av Stegaberg idrettslag.	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi	
Referansehenvisninger:		
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst, 948 nord, 852 Sone: 32V ру ☒ gammel ☐	
UTM øvre (der vannsteng krysses):	-	UTM nedre (der vannsteng krysses): -
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent): -
Innenfor definert 100-m. Belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert) : 3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Høievassdraget	Kommune(r): Tysvær	Vernet vassdrag nr.: 039/1
Vassdragsområder i REGINE: 039.71	Fylke: Rogaland	Utfylt av (dato, navn): 27.10.98, J.M.Klingsheim

Karakteristiske data	Område ☐	Objekt ☒	
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	13 / Slåtteenger		
Type verneverdi (tema):	Landskapsbilete		
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	To eldre slåtteenger funne i nedslagsfeltet til Høievassdraget. Ei ligg i nordgrensa til Høiestølen i austhellinga ned mot Vodlavatnet. Den andre ligg ved Høietre med ein del meir krevjande og lite utbreidde artar.		
Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:			
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	H06 sårbarhet / Eldre slåtteenger er i dag lite utbreidd av di slått og ukultivert beite har vorte mindre vanleg dei siste tiåra. Det er likevel ikkje påvist rødlisteartar i dei to nemnde engene.		
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	S10 historisk dokument / Slåtteengene vitnar om ei drift som fram var vanleg fram til for nokre tiår sidan. Det er eit kulturlandskap som er i sterkt tilbakegang og som er avhengig av fortsatt drift/skjøtsel.		
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi		
Referansehenvisninger:			
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
UTM 1. eng Høiestølen:	øst, 955 nord, 857	Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐	
UTM 2. eng Høietre:	øst, 949 nord, 852	Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐	
UTM øvre (der vannstrekning krysses):	-	UTM nedre (der vannstrekning krysses): -	
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent):	-
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert)	3

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Høievassdraget</i>	Kommune(r): <i>Tysvær</i>	Vernet vassdrag nr: <i>039/1</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>039.71</i>	Fylke: <i>Rogaland</i>	Utfylt av (dato, navn): <i>27.10.98, J.M.Klingsheim</i>

Karakteristiske data		Område ☐ Objekt ☒
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	14 / Revursdalen	
Type verneverdi (tema):	Kulturminne	
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Rester av eit gammalt gardsanlegg som består av 2 hustufter og minst 6 rydningsrøyser. Husa er uklart markerte og lite synlege. Det er usikkert om anlegget er førhistorisk eller om det er ein nyare plass eller støl (Arkeologisk museum i Stavanger 1978).	
Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:		
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	H05 særsyn / Anlegget kan vera frå førhistorisk tid, og er plassert langt frå dagens busetnad.	
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:		
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☒ + Område/objekt med potensiell verdi	
Referansehenvisninger:		
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst, 965 nord, 843 Sone: 32VKL UTM ny ☒ gammel ☐	
UTM øvre (der vannsteng krysses):	-	UTM nedre (der vannsteng krysses): -
Digitalisering av området er foretatt:	☐	Størrelse på arealet (dersom kjent): -
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klassen (dersom definert) 3

Vedlegg 2 - Artstiliste

Nedslagsfeltet i Høievassdraget er i artstilista delt inn i 9 kategoriar som inneholder ulike vegetasjonstypar (Tab 3.1). Antall artar er kartlagt og summert for kvar kategori

Norsk navn	Slekt	Art	Underart/variant	Vass-vege-tasjo-n	Elve-vege-tasjo-n	Myr-vege-tasjo-n	Fukt-hei	Tørr-hei	Naturl.-lauv-skog	Inn-mark	Slåtte-eng	Kyst-vegetasjon
Ask	<i>Fraxinus</i>	<i>excelsior</i>								x		x
Bakkeveronika	<i>Veronica</i>	<i>arvensis</i>								x		
Begerhagtorn	<i>Crataegeus</i>	<i>rhipidophylla</i>	<i>var. rhipidophylla</i>							x		
Bergflette	<i>Hedera</i>	<i>helix</i>						x				
Bjønnkam	<i>Blechnum</i>	<i>spicant</i>						x	x	x	x	x
Bjønnskjegg	<i>Trichophorum</i>	<i>cespitosum</i>	<i>m</i>	x	x	x	x	x		x		
Blodtopp	<i>Sanguisorba</i>	<i>officinalis</i>	<i>a</i>									x
Blokkebær	<i>Vaccinium</i>	<i>uliginosum</i>					x	x				x
Blåbær	<i>Vaccinium</i>	<i>myrtillus</i>						x	x	x		
Blåklokke	<i>Campanula</i>	<i>rotundifolia</i>					x			x		x
Blåknapp	<i>Succisa</i>	<i>pratensis</i>				x	x	x	x	x		x
Blåkoll	<i>Prunella</i>	<i>vulgaris</i>								x	x	
Blåtopp	<i>Molinia</i>	<i>caerulea</i>		x	x	x	x	x	x	x		x
Botnegras	<i>Lobelia</i>	<i>dortmanna</i>		x	x				x			
Bringebær	<i>Rubus</i>	<i>idaeus</i>								x		
Bråtestorr	<i>Carex</i>	<i>pilulifera</i>						x			x	x
Bukkeblad	<i>Menyanthes</i>	<i>trifoliata</i>		x	x	x						
Dikesoldogg	<i>Drosera</i>	<i>intermedia</i>		x		x						
Dikevasshår	<i>Callitriches</i>	<i>stagnalis</i>			x							
Dunbjørk	<i>Betula</i>	<i>pubescens</i>	<i>subsp. pubescens</i>	x	x	x	x			x		
Duskull	<i>Eriophorum</i>	<i>angustifolium</i>		x	x	x	x					
Dvergmispel	<i>Cotoneaster</i>	<i>scandinavicus</i>									x	
Dystorr	<i>Carex</i>	<i>limosa</i>				x						
Einstape	<i>Pteridium</i>	<i>aquilinum</i>						x				
Elvesnelle	<i>Equisetum</i>	<i>fluviatile</i>		x	x							
Engfiol	<i>Viola</i>	<i>canina</i>	<i>subsp. canina</i>							x		
Engfrytle	<i>Luzula</i>	<i>multiflora</i>						x		x	x	
Engkarse	<i>Cardamine</i>	<i>pratensis</i>								x		
Engkvein	<i>Agrostis</i>	<i>capillaris</i>								x	x	
Englodnegras	<i>Holcus</i>	<i>lanatus</i>		x				x		x		x

Engrapp	Poa	pratensis	subsp. pratensis				x		
Engreverumpe	Alopecurus	pratensis					x		
Engsmelle	Silene	vulgaris					x		
Engsoleie	Ranunculus	acris		x	x			x	
Engsyre	Rumex	acetosa				x		x	x
Fagerperikum	Hypericum	pulchrum				x		x	
Finnskjegg	Nardus	stricta		x				x	
Firkantperikum	Hypericum	maculatum				x	x	x	
Fjørekoll	Armeria	maritima							x
Fjøresaltgras	Puccinellia	maritima							x
Fjøresaulauk	Triglochin	maritima							x
Flaskestorr	Carex	rostrata		x	x				
Flekkmarihand	Dactylorhiza	maculata			x	x			
Flotgras	Sparganium	angustifolium		x					
Fugletelg	Gymnocarpi	dryopteris um				x	x	x	x
Furu	Pinus	sylvestris				x	x		
Gaukesyre	Oxalis	acetosella				x	x	x	x
Geitrams	Epilobium	angustifolium		x		x		x	
Geitsvingel	Festuca	vivipara		x	x	x		x	x
Geittelg	Dryopteris	dilatata						x	x
Gjerdevikke	Vicia	sepium						x	
Gjetartaske	Capsella	bursa-pastoris						x	
Groblad	Plantago	major						x	
Grøftesoleie	Ranunculus	flammula		x	x				
Grønstorr	Carex	demissa		x	x	x			
Gul nøkkerose	Nuphar	lutea		x					
Gulaks	Anthoxanth	odoratum um					x	x	x
Guldå	Galeopsis	speciosa						x	
Gulldusk	Lysimachia	thyrsiflora		x	x				
Gullris	Solidago	virgaurea						x	x
Gytjeblærerot	Utricularia	intermedia		x	x				
Gåsemure	Potentilla	anserina						x	
Harestorr	Carex	ovalis				x		x	
Hassel	Corylus	avellana						x	x
Hegg	Prunus	padus		x				x	
Heiblåfjør	Polygala	serpyllifolia			x	x			
Heisev	Juncus	squarrosum		x		x	x	x	x

Heistorr	Carex	binervis				x			
Hengjeaks	Melica	nutans							x
Hengjebjørk	Betula	pendula	var. pendula		x	x	x	x	x
Hengjeveng	Phegopteris	connectilis				x	x		x
Hestehavre	Arrhenather	elatius	um		x				x
Hestehov	Tussilago	farfara						x	
Hjartegras	Briza	media							x
Humle	Humulus	lupulus						x	
Hundegras	Dactylis	glomerata					x		x
Hundekjeks	Anthriscus	sylvestris			x		x		
Hønsegras	Persicaria	maculosa		x				x	
Høymol	Rumex	sp.						x	
Hårfrytle	Luzula	pilosa			x		x		
Jonsokkoll	Ajuga	pyramidalis							x
Jordnøtt	Conopodium	majus	m					x	x
Kamgras	Cynosurus	cristatus							x
Karve	Carum	carvi							x
Kattefot	Antennaria	dioica			x				
Kattehale	Lythrum	salicaria		x	x				
Kjeldegras	Catabrosa	aquatica						x	
Kjeldeurt	Montia	fontana						x	
Kjertelaugnetr	Euphrasia	stricta	øst			x	x	x	x
Klokkeling	Erica	tetralix			x	x	x		
Knappsev	Juncus	conglomeratus		x	x	x	x	x	x
Knegras	Danthonia	decumbens				x		x	x
Knollerteknap	Lathyrus	linifolius	p					x	
Kornstorr	Carex	panicea		x	x	x	x	x	x
Korsved	Viburnum	opulus						x	
Kratthumleblo	Geum	urbanum	m					x	
Krattlodnegras	Holcus	mollis						x	
Krattmjølke	Epilobium	montanum						x	
Krekling	Empetrum	nigrum	subsp. nigrum			x			x
Krypkvein	Agrostis	stolonifera		x	x	x	x	x	x
Krypsev	Juncus	supinus	susp. supinus	x	x	x			
Kusymre	Primula	vulgaris				x	x		x

Kvassdå	<i>Galeopsis tetrahit</i>						x		
Kveke	<i>Elymus repens</i>						x		
Kvit nøkkerose	<i>Nymphaea alba</i>	x							
Kvitkløver	<i>Trifolium repens</i>					x	x		
Kvitmyrak	<i>Rhynchospora alba</i>	x	x						
Kvitveis	<i>Anemone nemorosa</i>				x		x		
Kystbergknap p	<i>Sedum anglicum</i>				x				x
Kystbjørnnkjek s	<i>Heracleum sphondylium</i>		x			x	x		x
Kystmaure	<i>Galium saxatile</i>		x		x		x		x
Kysttjønnaks	<i>Potamogeton polygonifolius</i>	x	x						
Landøyda	<i>Senecio jacobaea</i>						x		
Liljekonvall	<i>Convallaria majalis</i>				x	x			
Lind	<i>Tilia cordata</i>						x		
Loppestorr	<i>Carex pulicaris</i>							x	
Lundstjerneblo m	<i>Stellaria holostea</i>						x		x
Lusegras	<i>Huperzia selago</i>			x	x				
Lyssev	<i>Juncus effusus</i>	x	x		x		x		
Lækjeveronika	<i>Veronica officinalis</i>						x		
Løvetann	<i>Taraxacum spp.</i>				x	x	x		x
Mannasøtegra s	<i>Glyceria fluitans</i>	x	x				x		
Marikåpe	<i>Alchemilla spp.</i>					x	x		
Markjordbær	<i>Fragaria vesca</i>				x		x		
Mjuk kråkefot	<i>Lycopodium clavatum</i>	<i>subsp. clavatum</i>			x				
Mjuksevaks	<i>Eleocharis mamillata</i>	x	x						
Mjødurt	<i>Filipendula ulmaria</i>	x	x			x			x
Mjølbær	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>				x				
Myrfiol	<i>Viola palustris</i>	x	x	x	x				
Myrhatt	<i>Potentilla palustris</i>	x	x	x					
Myrklegg	<i>Pedicularis palustris</i>	x							
Myrmaure	<i>Galium palustre</i>		x						
Myrmjølke	<i>Epilobium palustre</i>	x					x		
Myrsaulauk	<i>Triglochin palustris</i>	x	x						
Myrtistel	<i>Cirsium palustre</i>	x		x	x	x	x		

Nyseryllik	Achillea	<i>ptarmica</i>					x		
Ormetelg	Dryopteris	<i>filix-mas</i>			x	x	x		x
Osp	Populus	<i>tremula</i>			x	x	x		
Paddelev	Juncus	<i>biflorus</i>	<i>subsp. biflorus</i>	x	x			x	
Platanlønn	Acer	<i>pseudoplatanooides</i>		x	x			x	
Pors	Myrica	<i>gale</i>		x	x	x	x		
Purpurlyng	Erica	<i>cinerea</i>				x			
Raigras	Lolium	<i>perenne</i>						x	
Raudjonsokblom	Silene	<i>dioica</i>						x	
Raudhyll	Sambucus	<i>racemosa</i>						x	
Raudkløver	Trifolium	<i>pratense</i>					x		x
Revebjølle	Digitalis	<i>purpurea</i>					x		x
Rogn	Sorbus	<i>aucuparia</i>		x		x		x	x
Rognasal	Sorbus	<i>hybrida</i>					x		
Rome	Narthecium	<i>ossifragum</i>		x	x	x	x	x	
Nyperose	Rosa	sp.				x	x	x	
Rundsoldogg	Drosera	<i>rotundifolia</i>		x	x				
Rylllik	Achillea	<i>millefolium</i>					x		x
Ryllsev	Juncus	<i>articulatus</i>		x	x	x			
Røsslyng	Calluna	<i>vulgaris</i>			x	x	x	x	x
Selje	Salix	<i>caprea</i>		x		x	x	x	
Sisselrot	Polypodium	<i>vulgare</i>				x	x	x	x
Skjørlok	Cystopteris	<i>fragilis</i>	<i>subsp. fragilis</i>			x		x	
Skogburkne	Athyrium	<i>filix-femina</i>		x		x		x	x
Skogfiol	Viola	<i>riviniana</i>				x	x	x	x
Skoggråurt	Omalotheca	<i>sylvatica</i>					x		
Skogkarse	Cardamine	<i>flexuosa</i>					x		
Skogsnelle	Equisetum	<i>sylvaticum</i>		x			x	x	
Skogstjerne	Trientalis	<i>europaea</i>			x	x	x	x	
Skogsvinerot	Stachys	<i>sylvatica</i>					x		
Skogvikke	Vicia	<i>sylvatica</i>							x
Skrubbær	Cornus	<i>suecica</i>			x	x			
Sløkje	Angelica	<i>sylvestris</i>			x			x	x
Slåttestorr	Carex	<i>nigra</i>	<i>subsp. nigra</i>	x	x	x	x		x
Smalkjempe	Plantago	<i>lanceolata</i>						x	x
Smyle	Deschampsia	<i>flexuosa</i>	a		x		x	x	x
Småblærerot	Utricularia	<i>minor</i>		x					

Småsyre	Rumex	acetosella			x		x		
Snauveronika	Veronica	serpyllifolia	subsp. serpyllifolia					x	
Sommareik	Quercus	robur		x		x	x	x	
Stankstorkene bb	Geranium	robertianum				x		x	x
Stjernestorr	Carex	echinata		x	x	x	x	x	
Stolpestorr	Carex	nigra	subsp. juncella		x	x	x		
Stormarimjelle m	Melampyrum	pratense				x		x	
Stornesle	Urtica	dioica	subsp. dioica					x	
Strandkjermpe	Plantago	maritima							x
Strandrør	Phalaris	arundinacea		x	x	x			x
Strandstjerne	Aster	tripolium							x
Stri kråkefot	Lycopodium	annotinum	subsp. annotinum			x	x		x
Sumpsevaks	Eleocharis	palustris	subsp. palustris	x					
Svartknoppurt	Centaurea	nigra		x		x	x	x	
Sveve	Hieracium	spp.		x		x		x	x
Sølvbunke	Deschampsia	cespitosa	subsp. a cespitosa	x	x			x	
Søtbjørnebær	Rubus	plicatus					x	x	x
Takrøyr	Phragmites	australis		x					
Tangmelde	Atriplex	prostrata	susp prostrata						x
Tepperot	Potentilla	erecta				x	x	x	x
Tettegras	Pinguicula	vulgaris		x	x				
Timotei	Phleum	pratense							x
Torvull	Eriophorum	vaginatum		x	x	x	x		
Tranebær	Vaccinium	oxycoccus			x				
Trollbær	Actaea	spicata						x	
Trollhegg	Frangula	alnus					x		
Trådsev	Juncus	filiformis		x	x			x	
Tunarve	Sagina	procumbens						x	
Tunrapp	Poa	annua						x	
Tveskjeggvero nika	Veronica	chamaedrys						x	
Tyttebær	Vaccinium	vitis-idaea					x		
Vanleg arve	Cerastium	fontanum	subsp. vulgare		x		x	x	x
Vanleg einer	Juniperus	communis	subsp. communis	x	x	x	x	x	x
Vanleg høymol	Rumex	longifolius						x	
Vanleg	Salix	repens	var. repens			x	x		x

krypvier										
Vanleg svartburkne	<i>Asplenium trichomanes</i> subsp. <i>trichomanes</i>			x		x				
Vanleg tiriltunge	<i>Lotus corniculatus</i> var. <i>corniculatus</i>					x		x		
Vanleg tjønnaks	<i>Potamogeto natans</i> <i>n</i>	x	x							
Vanleg tungras	<i>Polygonum aviculare</i>		x			x				
Vassarve	<i>Stellaria media</i>					x				
Vegstiel	<i>Cirsium vulgare</i>					x				
Vendelrot	<i>Valeriana sambucifolia</i>	x	x			x	x		x	
Vivendel	<i>Lonicera periclymenum</i>						x			
Vårkål	<i>Ranunculus ficaria</i>						x			
Øyrevier	<i>Salix aurita</i>		x		x	x	x	x		
Åkerminneblo m	<i>Myosotis arvensis</i>						x			
		57	59	33	32	79	36	140	27	60

Oversikter over rapporter "Verdier i Venede Vassdrag"

1998 - 1	Verdier i Norddalselva,
Åfjord kommune i Sør-Trøndelag
1999 - 1	Verdier i Opo m/Låtefoss,
Odda kommune i Hordaland
1999 - 2	Verdiar i Stryne- og Loenvassdraget,
Stryn kommune i Sogn og Fjordane
1999 - 3	Verdiar i Oldenvassdraget,
Stryn kommune i Sogn og Fjordane
2000 - 1	Verdier i Gautefallvassdraget,
Drangedal og Nissedal kommuner i Telemark
2000 - 2	Verdier i Unsetåa, Rendalen,
Tynset og Tolga kommuner
2000 - 3	Verdiar i Hamrabøvassdraget,
Suldal kommune i Rogaland
2000 - 4	Verdiar i Høievassdraget,
Tysvær kommune i Rogaland

Se også

Forvaltning av vernede vassdrag 1995. Informasjonsperm utgitt av Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrag-og energidirektorat, mars 1995.

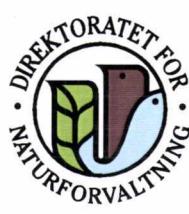
Norges vassdrag- og energidirektorats hjemmeside: <http://www.nve.no>
Direktoratet for naturforvaltnings hjemmeside: <http://www.naturforvaltning.no>

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fylkesmannen

Verdier i vernede vassdrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har i fellesskap arbeidet med et prosjekt for å gjøre kunnskapen om vernede vassdrag lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vassdragsnære områder. "VVV-prosjektet" skal dokumentere og gjøre verdiene i vassdraget mer synlige. Målet er at alle som planlegger arealbruk eller inngrep i et vernet vassdrag, først skal vite hvilke verneverdier som finnes der. På denne måten regner DN og NVE med at skadelige inngrep i større grad blir unngått.

TE 882

ISBN 82-7072-389-4

ISSN 1501-4851

Norges vassdrags- og energidirektorat, P.B. 5091 Majorstua, 0301 Oslo. Tlf. 22 95 95 95, faks 22 95 90 00

Fylkesmannen i Rogaland, P.b. 59, 4001 Stavanger. Tlf. 51 56 89 00, faks 51 52 90 27

Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim. Tlf. 73 58 05 00, faks 73 58 05 01